

ЎЗБЕКИСТОН МАДАНИЯТ, СПОРТ ВА ТУРИЗМ ХОДИМЛАРИ КАСАБА УЮШМАСИ

**ЎзДК ҳузуридаги Ботир Зокиров номидаги
Миллий эстрада санъати институти
2023-2025 йиллар учун**

ЖАМОА ШАРТНОМАСИ

Маданият, спорт ва туризм 2023й.

Меҳнат жамоасининг умумий
йиғилишида маъқулланган
2023 йил «27» июн
Баён № 01

ЎзДК хузуридаги Ботир Зокиров номидаги Миллий эстрада санъати институти
2023 -2025 йиллар учун
ЖАМОА ШАРТНОМАСИ

Меҳнат жамоасининг умумий йиғилиши қарорига биноан жамоа шартномасига имзо
чекдилар:

Иш берувчи

ЎзДК хузуридаги Б.Зокиров номидаги
Миллий эстрада санъати институти
ректори А.Мансуров

Касаба уюшмаси қўмитаси раиси
ЎзДК хузуридаги Б.Зокиров номидаги
Миллий эстрада санъати институти
Касаба уюшмаси қўмитаси
раиси Б. Фазилов

А. Мансуров
(Ф.И.О.)

Фазилов
(Ф.И.О.)

2023 йил «27» июн

Жамоа шартномаси ижтимоий-меҳнат масалалари бўйича комиссиянинг
қўйидаги аъзолари иштирокида имзоланди:

Иш берувчи вакиллари

1. Ф.Курбонова
2. И.Мирталипова
3. И.Турсунбаев

Анур
Л. Мирз
И.Турсунбаев

Ходимлар вакиллари

1. М.Сайфуллаев
2. А.Назарьян
3. Ш.Исаева

М.Сайфуллаев
А.Назарьян
Ш.Исаева

Узбекистон маданият, спорт ва туризм ходимлари
касаба уюшмаси Республика Кенгаши томонидан
тўйхатдан ўтказилди.

2023 йил 27 - йул

5 - ракам

Д.М.Муродов

Маданият, спорт ва туризм 2023-йил

УМУМИЙ ҚОИДАЛАР

1. Мазкур жамоа шартномаси (кейинги ўринларда «Шартнома») ЎзДК ҳузуридаги Б.Зокиров номидаги Миллий эстрада санъати институтида (кейинги ўринларда МЭСИ) иш берувчи билан ходимлар ўртасидаги меҳнатга оид, ижтимоий - иқтисодий ва касбга оид муносабатларни тартибга солувчи норматив ҳужжат ҳисобланиб, Ўзбекистон Республикаси Конституцияси, Ўзбекистон Республикасининг Меҳнат кодекси, «Аҳоли бандлиги тўғрисида», «Меҳнатни муҳофаза қилиш тўғрисида», «Касаба уюшмалари тўғрисида», «Ижтимоий шериклик тўғрисида», «Таълим тўғрисида»ги Қонунлари ҳамда Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси, Ўзбекистон касаба уюшмаси Федерацияси ва Ўзбекистон Ўзбекистон Иш берувчилар Конфедерацияси ўртасида тузилган Бош жамоа келишув, Ўзбекистон маданият, спорт ва туризм ходимлари касаба уюшмаси Республика кенгаши билан Ўзбекистон Республикаси Маданият ва туризм вазирлиги ўртасида тузилган Тармоқ жамоа келишувин ва бошқа ҳукукий ва мөъёрий ҳужжатларга асосланиб иш берувчи ва ходимларнинг ҳукукий, ижтимоий-иктисодий манфаатларини ҳимоя қилиш масалаларидаги ҳамкорлиги тўғрисида тузилган.

2. Мазкур Шартноманинг тарафлари деб қуйидагилар ҳисобланади:

- Иш берувчи, ЎзДК ҳузуридаги Б.Зокиров номидаги Миллий эстрада санъати институти ректори А.Мансуров тимсолида
- ходимлар ЎзДК Касаба уюшмаси қўмитаси раиси Б.Мирпаязов тимсолида

3. Шартнома имзоланган кундан кучга киради ва 2025 йил 31 декабргача амал қиласди. Белгиланган муддат тугагач, Шартнома тарафлар янги Шартнома тузгунча ёки амалдаги Шартномани ўзгартиргунча, тўлдиргунча амалда бўлади.

4. Мазкур Шартнома Иш берувчига ва МЭСИнинг меҳнат шартномаси асосида ишлаётган барча ходимларига, шу жумладан жамоа шартномаси кучга кирганидан кейин ишга қабул қилинган ҳамда ўриндошлиқ асосида ишлаётган ходимларга ҳам татбиқ этилади.

5. Мазкур Шартномада назарда тутилган ҳолларда унинг айrim қоидалари қуйидагиларга нисбатан ҳам татбиқ этилади:

ходимнинг оила аъзоларига;

узоқ йиллар самарали меҳнат қилиб, айни пайтда пенсияда бўлган шахсларга;

7. Шартномага ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш тарафларнинг ўзаро келишувига асосан Меҳнат кодексида уни тузиш учун белгиланган тартибда амалга оширилади.

8. Иш берувчи барча ходимларни, шу жумладан ишга янги қабул қилинган ходимларни, жамоа шартномаси, шунингдек Касаба уюшмаси қўмитаси билан келишиб қабул қилинган МЭСИнинг бошқа локал ҳужжатлари билан танишириш, жамоа шартномасининг мазмунига ва бажарилиши шартларига оид маълумотлар ошкоралигини (мажлислар, масъул ходимлар ҳисботлари, ахборот стендлари ва ҳоказо орқали) таъминлаш мажбуриятини ўз зиммасига олади.

9. МЭСИга янги ишга қабул қилинган ходимларни дастлаб касаба уюшмаси қўмитасида танишув сұхбатидан ўтиши йўлга қўйилади.

10. Ўзбекистон Республикаси Меҳнат кодексининг 540-моддасига мувофиқ, касаба уюшма ташкилотлари меҳнат тўғрисидаги қонун ҳужжатлари ва меҳнатни муҳофаза қилиш қоидаларига риоя этилиши устидан жамоатчилик назоратини амалга оширадилар.

11. Иш берувчи ходимларни қайси тармоқ касаба уюшмасига аъзо бўлишига ёки қайси туман касаба уюшмаси бўлинмаси хизматига ўтишини белгиламайди.

12. Ушбу жамоа шартномаси янги таҳрирдаги Меҳнат кодекси асосида ишлаб чиқилган.

II. ИҚТИСОДИЙ ФАОЛИЯТ

13. Тарафлар Ўзбекистон Республикасининг «Таълим тўғрисида»ги Қонунга мувофиқ таълим сифатини ошириш учун меҳнат вазифаларининг ҳалол ва сифатли бажарилишини таъминлайдилар.

14. ЎзДК ҳузуридаги Б.Зокиров номидаги Миллий эстрада санъати институти фаолиятини яхшилаш мақсадида Иш берувчи:

- а) МЭСИ муваффақиятли фаолият юритишига, меҳнат маданияти ва интизоми кўтарилишига эришиш, ходимларнинг касб маҳоратини ошириш, иш ҳаки ва унга тенглаштирилган тўловларни амалдагиларига нисбатан пасайишига йўл кўймаслик;
- б) меҳнат жамоасини моддий-техник ресурслар ва методик жиҳозлар билан ўз вақтида таъминлаб бориш;
- в) меҳнат унумдорлигини юксалтириш, илғор тажрибани ўзлаштириш, фан ва техника ютуқларини амалиётга жорий этиш учун барча шарт-шароитларни яратиш;
- г) ходимлар учун касбий тайёргарлик, малака ошириш ишларини олиб боришлигини ташкил қилиш ва хизмат сафари ҳаражатларини ташкилот ҳисобидан қопланишини таъминлаш;
- д) жамоа шартномасини тузишга, унинг бажарилиши устидан назоратни йўлга кўйишига, шунингдек Ўзбекистон Республикасининг Меҳнат кодексида, бошқа қонунларида, МЭСИнинг таъсис хужжатларида, жамоа келишувларида ҳамда мазкур Шартиомада назарда тутилган бошқа масалаларга оид маълумотларни **Касаба уюшмаси** кўмитасига тақдим этиб бориш;
- з) белгилаб кўйилган меҳнат тартиби доирасида **Касаба уюшмаси** кўмитаси билан ҳамкорлик қилиш, ўзаро таклифлар ва талабларни ўз вақтида кўриб чиқиш, меҳнат низоларини аввало музокара йўли билан ҳал этиш;
- и) МЭСИни бошқаришда ходимларнинг амалдаги қонунларга зид бўлмаган шакллардаги иштирокини таъминлаш учун шарт-шароитлар яратиш;
- к) **Касаба уюшмаси** кўмитаси вакилларини МЭСИнинг бошқарув органлари, ходимларнинг ижтимоий-иқтисодий манфаатлари билан боғлиқ қарорлар қабул қилувчи (аттестация, тарификация, рағбатлантириш) комиссиялар таркибига киритиш;
- л) барча бўғин касаба уюшмаси вакилларини Устав вазифаларини бажариш учун иш жойларига монеликсиз кўйиш мажбуриятларини ўз зиммасига олади.
- м) ходимларни аттестациядан ўтказишдан камида 2 ой олдин ходимлар огоҳлантирилади, камида 1 ой олдин тахминий саволлар билан таништирилади.

15. Касаба уюшмаси кўмитаси

- а) ижтимоий, иқтисодий ва меҳнат муносабатларига оид масалаларни ҳал этишда ходимлар номидан иш кўриш;
- б) **Касаба уюшмаси** кўмитаси вакилларини МЭСИ бошқарувининг органларига сайданиши имкониятларидан фойдаланиш;
- в) иш берувчи билан ходимларнинг манфаатлари нуқтаи назаридан доимий мулоқотда бўлиш, масалани ижобий ҳал қилишда қийинчиликлар юзага келганда туман (шаҳар) касаба уюшмаси кенгашига зудлик билан хабар бериш;
- г) ички меҳнат тартиби қоидаларига, меҳнат интизомига риоя этилишига, меҳнат вазифалари ўз вақтида ва сифатли бажарилишида ходимларга кўмаклашиш;
- д) МЭСИни бошқариш, жамоа шартномаси мажбуриятларини такомиллаштириш, ходимларнинг меҳнат шартномасидаги вазифаларни тўлиқ ва сифатли бажаришларига кўмаклашиш бўйича таклифларни **Иш берувчига** киритиб бориш;
- е) ходимларни ўз устидан ишлашлари, педагогик маҳорат ва интеллектуал салоҳиятни ошириш, таълим сифатини ривожлантиришга қаратилган тадбирларга кўмаклашиш ҳамда бу ишларда ходимларга халақит берувчи омиллар юзасидан иш берувчи билан доимий музокаралар олиб бориш мажбуриятларини ўз зиммасига олади.

16. Ходимлар:

- а) ўз меҳнат вазифаларини ҳалол бажариш, **Иш берувчининг** қонуний фармойишлари ва буйруқларини ўз вақтида ва сифатли ижро этиш;
- б) ички меҳнат тартиби қоидаларига, ўрнатилган меҳнат режимига ва меҳнат интизомига риоя қилиш;
- в) меҳнат ҳуқуқлари бузилаётган ёки аҳволи оғирлашаётган пайтда зудлик билан МЭСИ касаба уюшмаси кўмитаси раисини хабардор қилиш мажбуриятларини ўз зиммасига оладилар.

III. МЕҲНАТ ШАРТНОМАСИ. БАНДЛИК КАФОЛАТЛАРИ

17. Ходим ва Иш берувчи ўртасидаги якка тартибдаги меҳнатга оид муносабатлар Ўзбекистон Республикаси Меҳнат кодексига мувофиқ улар томонидан тузиладиган меҳнат шартномаси асосида юзага келади.

18. Профессор-ўқитувчиларни ишга қабул қилиш Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2006 йил 10 февралдаги 20-сонли қарори билан тасдиқланган “Олий таълим Муассасаларига педагог ходимларни танлов асосида ишга қабул қилиш тартиби тўғрисида”ги Низом талаблари асосида амалга оширилади.

19. Бошқа ходимларни ишга қабул қилиш танлов ёки сухбат асосида амалга оширилади. Мутахассислигига, малакасига ва меҳнат шартномасига мувофиқ ходимлар тўла-тўқис иш билан таъминланадилар.

20. МЭСИда ишга қабул қилиш чоғидаги дастлабки синов Меҳнат кодексининг 129-моддасида келтирилгандан ташқари қуидагилар учун ҳам белгиланмайди:

Таълим жараёнида юқори натижага кўрсатган педагоглар;

Талабалари халқаро олимпиадада 1,2,3- ўринларни олган педагоглар;

Давлат мукофоти совриндорлари.

21. Меҳнат фаолиятини ёки педагогик фаолиятни илмий иш билан бирга олиб бораётган шахсларга асосий иш жойида ўртача иш ҳақи ва лавозими сақланган ҳолда қуидаги муддатларга ижодий таътиллар берилади:

фалсафа доктори (Doctor of Philosophy (PhD) илмий даражасини олишга доир диссертацияни якунлаш учун ҳамда дарсликлар ва ўкув-услубий қўлланмалар қўллэзмаларининг муаллифларига - уч ойгача;

фан доктори (Doctor of Science (DSc) илмий даражасини олишга доир докторлик диссертацияни якунлаш учун - олти ойгача (МК. 387-модда).

22. Тегишли маълумотга, касбий тайёргарликка, маънавий-ахлоқий фазилатларга эга бўлган шахслар педагогик фаолият билан шугулланиш ҳуқуқига эга.

Педагог ходимларни олий таълим ташкилотларига кафедра мудири, профессор, доцент, катта ўқитувчи, ўқитувчи (ассистент), стажёр-ўқитувчи лавозимларига ишга қабул қилиш Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси томонидан тасдиқланадиган низомга мувофиқ танлов асосида амалга оширилади.

Олий таълим ташкилотининг раҳбарига танлов ўтказилгунига қадар кафедра мудири вакант лавозими бўйича вазифаларни бажаришни кафедранинг етакчи ўқитувчиларидан бирининг ёки тегишли факультет деканининг зиммасига юқлатишга руҳсат берилади.

Олий таълим ташкилотларига соатбай ҳақ тўланиши шартлари асосида ўқитувчилик ишига кираётган шахслар танловсиз, олий таълим ташкилоти раҳбарининг буйруғи билан ишга қабул қилинади.

Таълим ташкилотларининг педагог ходимларига ҳафтасига ўттиз олти соатдан ортиқ бўлмаган иш вақтининг қисқартирилган давомийлиги белгиланади ва йиллик узайтирилган меҳнат таътили берилади. Педагог ходимлар иш вақтининг аниқ давомийлиги ва йиллик узайтирилган меҳнат таътилининг давомийлиги Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси томонидан Ижтимоий-меҳнат масалалари бўйича республика уч томонлама комиссияси билан келишилган ҳолда белгиланади. Мазкур ҳужжатнинг янги лойиҳаси бўйича таклифлар Вазирлик томонидан 2023 йилнинг биринчи ярим йиллиги давомида келишиш учун Республика кенгашига киритилади. Унга қадар, иловага мувофиқ, тизимдаги ходимлар учун йиллик меҳнат таътили белгиланади (МК. 501-модда).

23. Иш берувчи тизимдаги ўзгаришлар ва таълим сифатини оширишга қаратилган чоратадбирлардан келиб чиқиб педагоглар ва ходимларнинг малакасини оширишни ташкил қиласи. Агар маълум бир йўналишда ўқитувчilarда сертификатга эга бўлиш талаби юзага келса, ушбу сертификат олиш учун дастлаб ўкув ташкил қилинади. Аммо ушбу сертификатнинг йўқлиги ходим билан тузилган меҳнат шартномасини бекор қилиш учун асос бўлмайди.

24. Тарафлар сертификат талаб қилишдан олдин малака ошириш - ходимнинг ундаги мавжуд касб ва мутахассислик бўйича ишларни бажаришга тайёрлигини тавсифловчи,

ходимнинг касбий билимлари, малакалари ва кўникмалари даражасини такомиллаштириш эканлиги (МК.367-модда), ходимнинг малакаси эса унинг муайян касбий фаолият турини бажаришга тайёрганини тавсифлайдиган касбий билимлари, малакалари, кўникмалари, лаёқати ва иш тажрибасининг даражаси (МК.369-модда) эканлитини инобатга олишлари лозим.

25. Касаба уюшмаси органларига сайланган ходимларга ваколатлари тугагач, тегишли иш (лавозим) бериш имконияти бўлмаган тақдирда, агар бу ходим педагог бўлса, имкон қадар дарс соатлари билан таъминланиши ёки ташкилотда мавжуд вакант иш ўринларига жойлаштирилиши лозим. (МК. 44-модда).

26. Ходимларнинг меҳнат шартномасини касаба уюшмаси кўмитасининг олдиндан розилигини олмай туриб иш берувчининг ташаббуси билан бекор қилишга йўл кўйилмайди (МК. 164 - модда)

Меҳнат шартномасини бекор қилиш хукуқига эга бўлган мансабдор шахснинг ушбу масаладаги ёзма тақдимномаси **Касаба уюшмаси кўмитасида** Ўзбекистон Касаба уюшмаси Федерацияси Ижроия кўмитасининг 2021 йил 19 марта 2-37 “с”-сонли қарори билан тасдиқланган “Касаба уюшмаси органида иш берувчининг тақдимномасини кўриб чиқиш тартиби” асосида кўриб чиқилади.

Агар ходимни ишга қабул қилиш ва у билан меҳнат шартномасини бекор қилиш хукуки юқори ташкилот ваколатида бўлса, у билан меҳнат шартномасини иш берувчининг ташаббусига кўра бекор қилинишидан олдин, МЭСИнинг касаба уюшмаси кўмитаси ёки низоли ҳолат юзага келса тегишли касаба уюшмаси туман (шаҳар) бўлинмаси розилиги олинади. Чунки ходим ва шахс сифатида унга фақат бирга ишлаган меҳнат жамоаси ҳамда ходим ишлаган ташкилотдаги касаба уюшмаси баҳо бериши мақсадга мувофиқ.

27. Меҳнатни ташкил этишининг ўзгаришига, ишлар ҳажмининг қисқаришига боғлик бўлган ходимларнинг сони (штати) ўзгарганлиги муносабати билан меҳнат шартномасини бекор қилиш масаласи кўриб чиқилаётганда ходимлар teng малакага ва меҳнат унумдорлигига эга эканлиги ҳамда Ўзбекистон Республикаси Меҳнат кодекси 167-моддасининг биринчи ва иккинчи кисмларига мувофиқ ишда қолдиришда устувор хуқуқ ёки бир-биралининг олдида афзалликлари йўклиги аниқланса, у ҳолда ходимларни ишда қолдиришда афзаллик бериладиган куйидаги ҳолатлар хисобга олинади:

- а) пенсия ёшига яқинлашиб қолганлик (аёллар 53 ёш, эркаклар 58 ёш);
- б) фарзанди олий ўқув юртида тўлов-контракт асосида таҳсил олаётган ходимлар;
- в) 16 ёшга тўлмаган ногирон фарзанди бор ходимлар;
- г) ўн тўрт ёшга тўлмаган икки ёки ундан ортиқ болани (ўн олти ёшга тўлмаган ногиронлиги бўлган болани) тарбиялаётган ёлғиз ота ёки она, ота-онанинг ўрнини босувчи шахслар;
- д) янги қурилган уйлар учун ипотека кредитини тўлаётган 30 ёшгача бўлган ходимлар;
- е) якка ёлғиз, фарзанди йўқ аёллар;

28. Ишлаб чиқариш зарурияти ёки бекор туриб қолиниши муносабати билан **Иш берувчининг ташаббусига кўра ходимни унинг розилигисиз вақтинча бошқа ишга ўтказишга йўл кўйилади.**

29. МЭСИдаги капитал таъмир, карантин эълон қилиниши (турли юқумли касалликларнинг юқиши хавфи ошиши), Аномал совук, Аномал иссиқ, ходимга ишлаши учун шароит йўклиги ёки бошқа объектив сабабларга кўра ходимнинг айбисиз ишнинг вақтинча тўхтатилиши **БЕКОР ТУРИБ ҚОЛИШ** деб ҳисобланади. Бу ҳолатда ходимларга мажбурий тарзда иш ҳақи сақланмаган таътил берилишига йўл кўйилмайди.

30. Меҳнат кодексининг 266 - моддасига кўра, иш берувчининг айби билан бекор туриб қолинган вақт учун ходимнинг ўртача иш ҳақи миқдорида ҳақ тўланади.

Иш берувчига ва ходимга боғлик бўлмаган сабабларга кўра бекор туриб қолинган вақт учун бекор туриб қолинган вақтга мутаносиб равишда ҳисобланган тариф ставкасининг (маошининг) камида учдан икки қисми миқдорида ҳақ тўланади.

31. Ходимнинг вақтинча бошқа ишга ўтказиш ҳақидаги илтимоси, агар бу илтимос узрли сабаблар туфайли келиб чиқсан ва бундай иш Ташкилотда мавжуд бўлса, Ўзбекистон

Республикаси Мехнат кодексининг 142-моддасида назарда тутилган ҳоллардан ташқари яна қуидаги ҳолларда Иш берувчи томонидан қаноатлантирилиши керак:

ишнинг таълим билан кўшиб олиб борилиши;

бетоб ёки ногиронлиги бўлган оила аъзосини парваришлиш зарурияти (сурункали касалликлари кучайган даврда);

З ёшгача фарзанди бор аёллар;

Ходимнинг ташаббуси билан вақтинча бошқа ишга ўтказилганда меҳнатга ҳақ тўлаш дастлабки икки ҳафта давомида аввалги иш жойидаги миқдорда, кейинчалик эса - бажарилаётган ишига мувофиқ амалга оширилади.

Бундай ўтказишнинг муддати тарафларнинг келишувига биноан белгиланади.

32. Иш берувчи камида икки ой олдин Касаба уюшмаси қўмитасига ходимлар оммавий равишда ишдан бўшатилиши мумкинлиги ҳақида ахборот тақдим этади ва ишдан бўшатиш оқибатларини юмшатишга қаратилган маслаҳатлашувлар ўтказади.

Касаба уюшмаси қўмитаси иш берувчининг ходимларни оммавий равишда ишдан бўшатилиш ҳақидаги қарорини олти ойгача бўлган муддатга тўхтатиб туриш тўғрисидаги таклифни маҳаллий давлат ҳокимияти органларига кўриб чиқиши учун киритиш хукуқига эга.

33. Касаба уюшмаси қўмитаси МЭСИда бандликни таъминлаш, ишдан озод этилаётган ходимларни ҳимоя қилиш масалаларини, шунингдек ходимларнинг ижтимоий-иктисодий хукуқ ва манфаатларини ҳимоя қилишга доир бошқа масалаларни ҳал қилишда иштирок этиш хукуқига эга. (*Ўзбекистон Республикаси «Касаба уюшмалари тўғрисида»ги Қонунининг 27-моддаси*).

34. Иш берувчи МЭСИда ходимларини мажбурий меҳнатга, жумладан, ҳудудларни ободонлаштириш, қишлоқ хўжалигидаги турли ишлар, шунингдек газета ва журналларга мажбурий обуна қилишга жалб қилмайди.

35. Касаба уюшмаси қўмитаси МЭСИ ходимларини мажбурий меҳнатга, жумладан, ҳудудларни ободонлаштириш, тозалаш, таъмирлаш, қурилиш, қишлоқ хўжалигидаги турли ишлар, шунингдек газета ва журналларга мажбурий обуна қилишга жалб қилинишининг олдини олиш юзасидан жамоатчилик назоратини олиб боради.

36. Ободонлаштириш, тозалаш, қурилиш ва таъмирлаш зарурияти туғилиб, ишчи кучи этишмаётган ҳолатда Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2017 йил 5 октябрдаги “Ўзбекистон Республикаси Бандлик ва меҳнат муносабатлари вазирлиги хузуридаги Жамоат ишлари жамғармаси фаолиятини ташкил этиш тўғрисида”ги 799 -сонли қарорига мувофиқ, таълим муассасаси раҳбарлари - Буюртмачи иш берувчилар сифатида ҳар ойнинг 15-санасига қадар келгуси ҳисбот ойи учун туман (шаҳар) АБЖКМга жамоат ишларини ташкил қилиш бўйича буюртма беради. АБЖКМ зарурат бўлганда, ишсизлик ёки ишчи кучига бўлган талаб ошган ҳудудларда фуқароларни тезкор тартибда жамоат ишларига жалб этиш бўйича қўшимча буюртмаларни шакллантириши ва тасдиқлаши мумкин.

37. Тарафлар:

- штатлар жадвалида мавжуд бўлган ва бўш қолган лавозимни вакант иш ўринлари деб эътироф этадилар;
- педагогларга тақсимлангандан кейин ортиб қолган дарс соатларини (иш хажми) вакант иш ўрни эмаслигини тан оладилар.

38. Мехнат кодексининг 503 - моддасига мувофиқ, иш берувчилар меҳнат вазифаси спорт мусобақаларига тайёргарлик қўришдан ва муайян турдаги ёки спорт турлари бўйича спорт мусобақаларида иштирок этишдан иборат бўлган ходимларга етарлича шароитлар яратиб бериш, белгиланган вақтда тиббий қўриқдан ўтказиш, тегишли спорт анжомлари билан таъминлаш, совриндор бўлган пайтда муносиб рагбатлантириш чораларини кўради.

IV. ИШ ВАҚТИ ВА ДАМ ОЛИШ ВАҚТИ

39. Ўзбекистон Республикаси Мехнат кодексига мувофиқ, тизимда иш ҳафтасининг қуидаги муддатлари қабул қилинади:

ходим учун иш вақтининг нормал давомийлиги беш қунлик ёки олти қунлик иш ҳафтасида ҳафтасига қирқ соатдан ортиқ бўлиши мумкин эмас (МК.182-модда);

Иш вақтининг қисқартирилган давомийлиги қуидагиларга мажбурий тартибда 36 соатдан ошмайдиган қилиб белгиланади (МК.183-модда):

ўн саккиз ёшга тұлмаган ходимларга;
I ва II гурұх ногиронлиги бўлган ходимларга;
нокулай меҳнат шароитларида ишларда банд бўлган ходимларга;
иши юқори даражадаги руҳий, ақлий, асабий зўриқиши билан боғлиқ бўлган тиббиёт ходимларига, педагогларга ва бошқа тоифадаги ходимларга (МК.184-модда);
уч ёшгача бўлган боланинг бюджетдан молиялаштириладиган ташкилотларда ишлайдиган ота-онасидан бирига (васийсига) (МК.397-модда).

40. Меҳнат кодексининг 191 - моддасига мувофиқ, таълим муассасаларида иш вақти режимида ички меъёрий хужжатларда аниқлик киритилади. Педагогларнинг дам олиш ва овқатланиш учун танаффус вақтлари дарс соатлари оралиғидаги танаффусларда, тушлик пайтини дарс жадвалидан келиб чиққан ҳолда катта танаффус пайтида 20 дақика қилиб белгиланади.

Беш кунлик ва олти кунлик иш ҳафтасида умумий дам олиш куни якшанбадир. Беш кунлик иш ҳафтасидаги иккинчи дам олиш кунини шанба қилиб белгиланади (МК.207-модда).

41. Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирлиги, Бандлик ва меҳнат муносабатлари вазирлиги ва Молия вазирлигининг 2017 йил 6 февралдаги 1-2017, 4-к/қ, 13-сон қарорига мувофиқ, қоровуллар ҳамда мавсумий ишчилар учун иш вақти смена шаклида суткасига ўн икки соатдан ошмаган ҳолда ташкил қилинади. Сменада ишлаш бўйича график шакллантирилиб, ходимлар билан таништирилади ва иш берувчи томонидан тасдиқланади. График асосида табел расмийлаштирилиши лозим.

42. Ходим билан иш берувчи ўртасидаги келишувга биноан қуидаги ходимларга тўлиқсиз иш куни ёки иш ҳафтаси белгилаб кўйилиши мумкин:

Хомиладор аёлнинг, ўн тўрт ёшга тұлмаган боласи (ўн олти ёшга тұлмаган ногирон боласи) бор аёлга;

хомийлигига шундай боласи бор аёлга;
оиланинг бетоб аъзосини парвариш қилиш билан банд бўлган ходимга;
профилактик даволаниш зарурияти туфайли тиббий хulosага мувофиқ (МК.186-модда).

43. Табиий ёки техноген хусусиятга эга ҳалокатлар, техник носозликлар натижасидаги авариялар, иш жойидаги баҳтсиз ҳодисалар, шунингдек Аномал совуқ ёки иссиқ, ёнғинлар, тошқинлар, зилзилалар, эпидемиялар ёки эпизоотиялар рўй берган тақдирда ҳамда аҳолининг ёхуд унинг бир қисмининг ҳаётига ёки нормал яшаш шароитларига таҳдид соладиган бошқа алоҳида ҳолларда иш берувчининг ташаббуси билан ходимнинг розилигисиз унинг вақтинча масофадан туриб ишлашга ўтишига ёки ўтказилишига йўл қўйилади (МК.454 - модда).

Меҳнат кодексининг 458-моддаси биринчи қисмida белгиланганидан ташқари профессор-ўқитувчилар ва педагог ходимлар ҳам таълим сифатини таъминлаш мақсадида вақтинча масофадан туриб ишлашга ўтиш ёки ўтказиш учун устувор хуқуққа эга бўладилар.

44. Ходим ўзининг меҳнат фаолияти билан бевосита боғлиқ бўлган қабул қилинаётган ички хужжатлар, иш берувчининг буйруқлари, билдиришномалари, талаблари ва бошқа хужжатлари билан ёзма шаклда, шу жумладан имзо қўйдириб таништирилиши керак бўлган ҳолларда, масофадан туриб ишловчи ходим улар билан иш берувчи ва масофадан туриб ишловчи ходим ўртасидаги электрон хужжат алмашинуви орқали таништирилиши мумкин (МК.460-модда).

45. Агар масофадан туриб ишловчи ходим меҳнат тўғрисидаги қонунчиликка, меҳнат ҳакидаги бошқа хуқуқий хужжатларга ёки меҳнат шартномасига мувофиқ давомийлиги узокроқ бўлган ҳар йилги меҳнат таътилига чиқиши хуқуқига эга бўлмаса, унинг ҳар йилги меҳнат таътилининг давомийлиги йигирма бир календарь кундан кам бўлиши мумкин эмас (МК.462-модда).

46. Ишдан ташқари вақтларда ишга жалб этиш фақат ходимнинг розилиги билан амалга оширилади.

47. Ходимларни кечки вақтларда, дам олиш ва байрам кунлари ишга жалб этишга қуйидаги асослар бўйича йўл қўйилади:

а) табиий ва техноген тусдаги авариялар, баҳтсиз ҳодиса, табиий оғат, ва бошқа фавқулодда ҳодисаларнинг олдини олиш зарурияти юзага келганда;

б) ўкув йилига тайёргарлик ишлари якунинг етмаганда, бунда профессор-ўқитувчилар фақат функционал вазифаларида ишларга жалб қилиниши мумкин.

Шунингдек, қонун ҳужжатларида белгиланган чекловларни ҳисобга олган ҳолда, Иш берувчининг Касаба уюшмаси қўмитаси билан келишиб қабул қилган ёзма фармойишига биноан амалга оширилиши мумкин.

48. Ҳар йилги асосий энг кам меҳнат таътилининг давомийлиги йигирма бир календарь кунни ташкил этади (МК.217-модда).

49. Таътиллар жадвалига мувофиқ институт ходимларига асосий ва қўшимча таътил берилади (2, 3-иловалар).

50. Биринчи иш йили учун ҳар йилги меҳнат таътилидан фойдаланиш ҳуқуқи ходимда у ушбу иш берувчida узлуксиз ишлаган олти ой ўтганидан кейин юзага келади. Олти ойдан кам ишлаган ўриндошларга биринчи иш йили учун ҳар йилги меҳнат таътили уларнинг хоҳишига кўра асосий иш бўйича ҳар йилги меҳнат таътили билан бир вақтда ўриндошлиқ асосида ишдаги таътил учун ишлаб берилган вақтга мутаносиб равишда ҳақ тўланган ҳолда берилади. Олти ой ва ундан ортиқ ишлаган ўриндошларга биринчи иш йили учун ўриндошлиқ асосидаги ишда бериладиган ҳар йилги меҳнат таътилига, шунингдек иккинчи ва кейинги иш йиллари учун ушбу тоифадаги ходимларнинг меҳнат таътилига, ушбу таътил иш йили давомида қайси вақтда берилишидан қатъи назар, тўлиқ ҳақ тўланади.

Ҳар йилги меҳнат таътили талабаларнинг ёзги таътили даврида бериладиган таълим ташкилотларининг ўқитувчилар таркибида биринчи иш йилидаги ҳар йилги меҳнат таътили ўқувчиларнинг ёзги таътили даврида тўлиқ давомийликда, улар ушбу таълим ташкилотига ишга кирган вақтидан қатъи назар, ишлаб берган вақтига мутаносиб равишда ҳақ тўланган ҳолда берилади. Мазкур тоифадаги ходимларга иккинчи ва кейинги иш йиллари учун бериладиган меҳнат таътилига, ушбу таътил иш йили давомида қайси вақтда берилишидан қатъи назар, тўлиқ ҳақ тўланади (МК. 227-модда).

51. Иш берувчи қуйидаги ҳолларда ходимга уч иш кунидан иборат ижтимоий таътиллар бериш ҳакидаги илтимосини қаноатлантиради:

- a) ходимнинг ёки унинг фарзандини никоҳ тўйи муносабати билан;
- b) бола туғилиши муносабати билан боланинг отасига;
- c) ходимнинг яқин қариндоши вафот этганилиги муносабати билан;
- d) фавқулодда вазиятларда;
- e) коронавирус инфекциясидан эмланган куни;
- f) республикамизнинг тархий обидалари, ёдгорликлари, қадамжорларига зиёратга ва саёҳатларга юборилганда;
- g) янги турар жойга кўчиб ўтишда

Шу каби ижтимоий таътиллар берилган ходимларнинг ўртача ойлик иш ҳақи сақланиб қолади.

Шунингдек мазкур таътиллар навбатдаги ҳар йилги меҳнат таътилини олиш ҳуқуқини берадиган иш стажига киритилади (МК. 238-модда).

Яқин қариндошлар деб: ходимнинг ота-онаси, aka-укаси, опа-синглиси, фарзанди ва унинг турмуш ўртоғи ҳисобланадилар.

52. Ходимнинг ёзма аризасига кўра унга иш ҳақи сақланмайдиган таътил берилиши мумкин бўлиб, унинг давомийлиги ходим ва иш берувчи ўртасидаги келишувга кўра белгиланади, лекин у иш ҳақи сақланмайдиган охирги таътил берилган кундан эътиборан календарь йил давомида узлуксиз ёки жамланган ҳолда уч ойдан ошмаслиги керак.

Агар қонунчиликда бошқача қоида назарда тутилмаган бўлса, карантин чоралари амалга оширилаётган, фавқулодда ҳолат жорий этилган даврда ва бутун аҳолининг ёки унинг бир қисмининг ҳаётига ёхуд нормал яшаш шароитларига таҳдид солувчи бошқа ҳолларда

ходимнинг ёзма аризасига кўра иш ҳақи сақланмайдиган таътилнинг узлуксиз ёки жамланган давомийлиги кўпайтирилиши, бироқ кўпи билан олти ойгача кўпайтирилиши мумкин (МК.241-модда). Аммо бу ҳолатларда ҳам ходимларга мажбурий ариза ёздиришга йўл кўйилмайди.

53. Ҳар йилги қўшимча меҳнат таътилини олиш ҳукукини берувчи иш стажига ходимнинг бошқа иш берувчилиги ёхуд бошқа тармоқдаги иш стажи ҳам киритилади (МК. 220-модда).

54. Меҳнат кодекси 229 - моддасининг биринчи қисмида келтирилган ҳоллардан ташқари илмий - тадқиқот ишларини олиб бораётган ходимлар ҳам ҳар йилги меҳнат таътилини узайтириш ёки бошқа муддатга кўчириш ҳукукига эга бўлиши мумкин.

55. Ходим иш ҳақи қисман сақланадиган таътилда бўлганида қисман сақланадиган иш ҳақининг микдори унинг ўртacha иш ҳақининг 70 фойзидан кам бўлмаслиги керак. Ҳар йилги меҳнат таътилини олиш ҳукукини берадиган иш стажига иш ҳақи қисман сақланадиган таътил вақти қўшилади (МК. 240-модда).

56. Ўзбекистон Республикаси Президентининг ҳар йилги «Расмий саналарни нишонлаш даврида қўшимча ишланмайдиган кунларни белгилаш ва дам олиш кунларини кўчириш тўғрисида»ги Фармонларига биноан қўшимча дам олиш кун(лар)и деб белгиланади.

Қўшимча дам олиш кун(лар)и ҳар йилги меҳнат таътилининг давомийлигини қисқартириш ҳисобига қопланади, ҳар йилги меҳнат таътили даврида сақланадиган ўртacha ойлик иш ҳақи микдорини ҳисоблашда меҳнат таътилининг амалдаги давомийлиги ҳисобга олинади, унга қўшимча дам олиш кун(лар)и ҳам қўшилади.

57. Куйидаги ҳолларда иш берувчи ходимнинг илтимосига кўра унга иш ҳақи қисман сақланадиган таътил бериши шарт:

- пандемия билан боғлиқ карантин чекловлари амал қилаётган даврда;
- меҳнат таътили тугаган бўлсада чет эл сафаридан узрли сабабларга кўра қайтиш имкони бўлмагандан;
- авария ҳолатини бартараф этиш учун хонадонида таъмирлаш ишлари олиб борилиши муносабати билан.
- илмий-тадқиқот ишларини якунлаб ҳимояга чиқиши арафасида бўлган ходимлар, ижодий таътилдан фойдаланиб бўлган тақдирда.

58. Ўзбекистон Республикаси Меҳнат кодексининг 202-моддасида назарда тутилган даврлардан ташқари, ходимга дам олиш учун эмас, балки куйидаги мақсадларда бериладиган, ходимни меҳнат мажбуриятларини бажаришдан озод этишининг қуйидаги даврлари ҳам дам олиш вақтига кирмайди:

- касаба уюшмаларининг сайлаб қўйиладиган органлари ишида, ижтимоий-меҳнат масалалари бўйича комиссиялар фаолиятида иштирок этиш;
- давлат ҳокимияти ва бошқаруви органларининг қарорлари билан тузилган комиссиялар ишида иштирок этиш;
- касаба уюшмалари томонидан ташкил этиладиган таълим, маданий-маърифий ва спорт тадбирларида иштирок этиш;
- юқори касаба уюшмаси органига ҳисобот топшириш, йўлланмалар олиш;
- касаба уюшмасининг уставида белгилаб қўйилган (Қўмита, Раёсат, Ижроия қўмита, Пленум йиғилишлари, давра сұхбатлари, семинарлар, конференциялар ва бошқа) тадбирларда иштирок этиш;

59. Олти кунлик иш ҳафтаси қўлланилганда “МЭСИ” да умумий дам олиш куни якшанба ҳисобланади.

60. Таътил учун ҳақ тўлаш таътил бошланмасдан олдинги охирги иш кунидан кечиктирмай амалга оширилади.

V. МЕҲНАТГА ҲАҚ ТЎЛАШ. КАФОЛАТЛИ ТЎЛОВЛАР ВА КОМПЕНСАЦИЯ ТЎЛОВЛАРИ

61. МЭСИда меҳнатга ҳақ тўлаш тизими Ўзбекистон Республикаси Бандлик ва меҳнат муносабатлари ҳамда Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирликларининг “Олий таълим

Муассасаларининг профессор-ўқитувчилар таркиби ва раҳбар ходимлари меҳнатига ҳақ тўлашнинг базавий лавозим маошлари миқдорини тасдиқлаш тўғрисида”ги 2019 йил 31 июлдаги 39-к/к, 286/1-сонли қўшма қарори ҳамда Ўзбекистон Республикаси Бандлик ва меҳнат муносабатлари, Олий ва ўрга маҳсус таълим ҳамда Халқ таълими вазирликларининг 2019 йил 10 апрелдаги 3-2019, 19-к/к ва 15-2019-к/к-сонли “Ўқув машгулотларини ўтказганлик учун меҳнатга соатбай ҳақ тўлаш миқдорларини тасдиқлаш тўғрисида”ги қарори асосида амалга оширилади.

62. Иш ҳақини тўлаш муддатлари (МК. 253-модда):

биринчи ярим ой учун - жорий ойнинг ўн бешинчи санасигача;
иккинчи ярим ой учун - кейинги ойнинг ўнинчи санасигача;

63. Ходимнинг иш ҳақининг унинг пластик карточкасиغا ўтказиб берилади.

64. Ходимга ҳақ тўлаш мазкур Шартномада белгиланган муддатларга нисбатан хизмат кўрсатувчи банкнинг айби билан кечикирилганда - Иш берувчи банк раҳбариятига жарима ундириш тўғрисида талабнома киритишни ва ундирилган жаримани меҳнатга ҳақ тўлашни тартибга солишга йўналтиришни ўз зиммасига олади.

65. МЭСИда энг паст лавозимдаги ходимларнинг Меҳнатга ҳақ тўлаш ягона тариф сеткасининг 1-разряди (тариф коэффициенти - камидা 1,000) бўйича тарификация қилиниши таъминланади.

66. МЭСИда оширилган миқдордаги меҳнат ҳаки, устамалар, қўшимча тўловлар ва компенсацияларнинг кўйидаги турлари ва миқдорлари ўрнатилади:

- тунги вақтдаги иш учун 1,5 баравар ҳақ тўланади;
- иш вақтидан ташқари ишлар, дам олиш ва байрам кунларидағи иш учун - 2 баравар миқдорда ҳақ тўланади;
- ходимларга бир неча касб ва лавозим асосида ишлаганлик, хизмат кўрсатиш зonasини кенгайтирганлик, ишлар ҳажмини кўпайтирганлик учун қўшимча ҳақ тўлаш миқдори меҳнат шартномаси томонларининг келишуви бўйича белгиланади, лекин лавозим маоши (тариф ставкаси)нинг 50 % дан кам бўлмаслиги керак (Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2012 йил 18 октябрдаги 297-сон билан тасдиқланган “Ўриндошлиқ асосида ҳамда бир неча касбда ва лавозимда ишлаш тартиби тўғрисидаги низом” қоидалари бажарилади);
  - ходимларга йиллик меҳнат таътилига чиқиш олдидан соғликларини тиклашлари учун моддий ёрдам кўрсатилиши мумкин;
  - иш жараёнида заарсизлантириш воситаларидан фойдаланганлиги учун ҳожатхона фаррошларнинг лавозим маошларига 10 фоиз миқдорида компенсация.

67. Ўзбекистон Республикаси ичидаги хизмат сафарлари Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2022 йил 2 августдаги 424-сонли Қарори билан тасдиқланган “Ўзбекистон Республикаси ҳудудида хизмат сафарлари тўғрисидаги Низом” билан тартибга солинади ва ходим хизмат сафарига юборилган тақдирда иш берувчи ходимга қуйидагиларни қоплаши шарт:

а) кундалик харажатлар учун ҳақ базавий ҳисоблаш миқдорининг бир баробаридан кам бўлмаган миқдорда белгиланади;

б) меҳмонхона харажатларининг бир кунлик қоплаш миқдори базавий ҳисоблаш миқдорининг икки баробаридан ошмаслиги лозим;

в турар жойда яшаганлиги бўйича харажатларни тасдиқловчи ҳужжатлар мавжуд бўлмаган ҳолларда ҳар бир сутка учун белгиланган базавий ҳисоблаш миқдорининг 70 фоизи миқдорида қопланади.

Ўзбекистон Республикасида ўрнатилган базавий ҳисоблаш миқдорининг 10 фоизи миқдорида суткалик харажатлар;

68. Тизимдаги ташкилотларда ўриндошлиқ асосида ишловчилар меҳнатига ҳақ тўлаш шакллари ва тизимлари, мукофотлар, қўшимча ҳақ, устамалар, рағбатлантирувчи тўловлар тўлаш мазкур иш ўзи учун асосий иш бўлган ходимларга белгиланган тартибда амалга оширилади (МК. 253-модда).

69. Иш берувчининг кўрсатмасига биноан Иш берувчи ва меҳнат жамоаси манфаатларига доир вазифаларни бажариш чогида (малака ошириш, шу жумладан ихтинослаштиришга ўкиш, илмий-тадқиқот натижаларини татбиқ этиш ишида қатнашиш, тиббий кўриқдан ўтиш, дарслар ўтказиш, турли тадбирларда иштирок этиш ва бошқа ҳолларда) ходим ўз асосий ишидан озод этилади.

70. Агарда юқорида кўрсатилган тадбирлар иш вақтида ўтказилса, бу ҳолда ходимнинг ўртача иш ҳаки сақланиб қолинади, мазкур тадбирлар ишдан ташқари вақтда ўтказилса, ходимга сарф қилинган вақтига мутаносиб икки ҳисса ҳақ ёки қўшимча дам олиш вақти берилади.

71. МЭСИ бошланғич касаба уюшмаси қўмитаси раисининг жамоатчилик асосидаги фаолияти учун институт ҳисобидан ҳар ойда 25-30 фойз миқдорида устама ҳақ тўланади.

72. Халқаро меҳнат ташкилотининг “Тенг аҳамиятли меҳнат учун эркак ва аёл меҳнаткашларга тенг ҳақ тўлаш тўғрисида”ги 100-сонли Конвенциясига биноан эркаклар ва аёллар томонидан турли шароитларда, турли кўнимма ва малака билан, турли кўринишдаги, жавобгарлиги бир-бирига боғлиқ бўлмаган, лекин бир хил қийматга эга бўлган ишлар тенг миқдорда рағбатлантирилади.

73. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2020 йил 26 августдаги 517-сон қарори билан тасдиқланган “Республика олий таълим Муассасаларининг профессор-ўқитувчилари ва бошқа тоифадаги ходимларини бюджетдан ташқари маблағлар ҳисобидан моддий рағбатлантириш тартиби тўғрисида”ги Низомга мувофиқ олий таълим Муассасаларининг профессор-ўқитувчилари ва бошқа тоифадаги ходимлари бюджетдан ташқари маблағлар ҳисобидан моддий рағбатлантирилади.

74. Муассасада Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги томонидан 2019 йил 23 январда 3130-сон билан рўйхатдан ўтказилган “Автомобиль транспорти ҳайдовчилари меҳнатига ҳақ тўлашнинг умумий шартлари тўғрисидаги низомни тасдиқлаш ҳақида”ги қарорга мувофиқ ҳайдовчиларга меҳнатга ҳақ тўлашнинг энг кам миқдорини 3 баробари миқдорида устама ҳақ белгиланади.

75. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2019 йил 24 декабрдаги 1030-сонли “Илм-фан ва таълим соҳасидаги давлат ташкилотларида илмий, илмий-педагогик ва меҳнат фаолияти билан шуғулланувчи илмий даражага эга ходимларга қўшимча ҳақ тўлаш тартиби тўғрисида”ги Низомга мувофиқ илмий даражага эга бўлган педагог ходимларга қўшимча ҳақ тўланади.

76. Иш берувчи ходимларга узоқ муддат касалликлари давомида ёки сурункали касалликларини даволашлари учун моддий ёрдам кўрсатилиши мумкин. Шунингдек, ходим учун соғломлаштириш чора - тадбирларини амалга ошириш, шу жумладан муассаса томонидан ходимларнинг жарроҳлик операцияларига, стационарда даволаниши ҳамда дори - дармонларига сарф қилган харажатлари қоплаб берилиши мумкин.

77. Маданият, спорт ва туризм вазирлиги тасаррӯфидаги муассасаларда ходимларга қиши мавсумига тайёргарлик кўришлари учун ижтимоий кўллаб - кувватлаш мақсадида, қишлоқ хўжалик маҳсулотларини сотиб олиш учун моддий ёрдам тўланади.

78. МЭСИ томонидан ташкил қилинаётган тадбирлар, танловлар ва бошқа байрам тадбирларида иштирок этган профессор-ўқитувчилар, ишчи-ходимлар ва талабаларнинг кунлик овқатланиши ва бошқа харажатлари институтнинг бюджетдан ташқари маблағлар ҳисобидан таъминланади.

79. Иш берувчи ходимни меҳнат қилиш имкониятидан ғайриқонуний равишда маҳрум этишининг барча ҳолларида, шу жумладан чет тилларини билиш бўйича сертификати йўқлиги туфайли ишдан четлаштирилса, у олмаган иш ҳақининг ўрнини унга қоплаши шарт (МК.320-модда).

VI. МЕҲНАТ ИНТИЗОМИ

80. Ходимлар томонидан меҳнат вазифаларининг бажарилиши, меҳнат шартномалари, лавозим йўрикномалари, одоб-ахлоқ қоидалари, МЭСИ Низоми ҳамда Ички меҳнат тартиби

қоидаларига биноан таъминланишини ва назорат қилинишини тарафлар ўз зиммасига оладилар.

81. Ички интизомни белгиловчи хужжатлар ходимларга таништирилиши Иш берувчининг мажбурияти хисобланади. Интизом қоидалари билан таништирилмаган ходимга мазкур қоидаларнинг бузилиши важи билан интизомий жазо чоралари қўлланилиши мумкин эмас.

82. Иш берувчи меҳнат вазифаларини сидқидилдан бажарган, самарали натижаларга эришган ходимларни Меҳнат кодексининг 299-моддасига асосан:

- тармоқ ва давлат мукофотларига тақдим этиш;
- юбилей саналарида табриклаш (50, 55, 60, 65, 70, 75 ёшга тўлганда);
- ташаккур эълон қилиш;
- қимматбаҳо совғалар бериш;
- фахрий ёрлиқ билан тақдирлаш;
- турли номинациялар бўйича унвонлар бериш;
- саёҳатларга юбориш;
- республикамиздаги санаторийлар ва дам олиш уйларига йўлланмалар тақдим этиш йўли билан **РАҒБАТЛАНТИРИШНИ** ўз зиммасига олади.

Шунингдек жамоада номоддий рағбатлантириш усуллари жорий этилади.

Иш ҳақи, мукофотлар, қўшимча тўловлар, устамалар ва меҳнатга ҳақ тўлаш тизимида назарда тутилган бошқа тўловлар рағбатлантириш турлари жумласига кирмайди.

Интизомий жазонинг амал қилиш муддати ичida ходимга нисбатан рағбатлантириш чоралари, шу жумладан меҳнатга ҳақ тўлаш тизимида кирмайдиган ва меҳнат натижаларига асосланмаган мукофотлар ҳам (байрамлар, шу жумладан касб байрамлари, юбилейлар муносабати билан ва ҳоказолар) қўлланилмайди (МК.299 - модда).

83. МЭСИ касаба уюшмаси қўмитаси интизомий жазога тортилган ходимларга нисбатан тўловлар адолатли тўланишини қатъий назорат қилиши лозим.

84. Ходимга нисбатан хизмат текшируви ўтказиш учун иш берувчининг буйруги билан хизмат текшируви ўтказиш бўйича тузилган комиссия таркибида касаба уюшмаси қўмитаси аъзоси киритилади (МК.304 - модда).

VII. МЕҲНАТ ШАРТНОМАСИ ТАРАФЛАРИНИНГ МОДДИЙ ЖАВОБГАРЛИГИ

85. Меҳнат шартномаси тарафларининг моддий жавобгарлиги меҳнат шартномаси тарафининг бошқа тарафга етказилган зиённинг ўрнини қонунчиликда белгиланган тартибда қоплаш мажбуриятини ифодалайдиган юридик жавобгарликдир.

86. Бунда Иш берувчининг ходим олдидағи шартномавий жавобгарлиги Меҳнат кодексида назарда тутилганидан кам бўлмаслиги, ходимнинг иш берувчи олдидағи жавобгарлиги эса Меҳнат кодексида назарда тутилганидан юқори бўлмаслиги керак.

87. Ходимнинг соғлиғига зиён етказилганлиги муносабати билан Иш берувчи томонидан бир йўла тўланадиган нафақа миқдори жабрланган Ходимнинг ўртача ойлик иш ҳақи асосида ҳисобланган бир йиллик иш ҳақидан кам бўлмаслиги керак.

88. Меҳнатда майиб бўлганлик ёки касб касаллиги туфайли бокувчи вафот этганлиги муносабати билан Иш берувчи томонидан бир йўла бериладиган нафақанинг миқдори мархумнинг ўртача йиллик иш ҳақининг олти бараваридан кам бўлмаслиги керак.

89. Бевосита пул ёки товар қимматликлари билан муомала қилаётган ходим маҳсус ёзма шартнома асосида уларга ишониб топширилган қимматликларнинг сақланишини таъминламаганлиги учун тўлиқ моддий жавобгар бўлади. Тўлиқ моддий жавобгарлик ҳақида шартнома тузилиши лозим бўлган ходимларнинг тоифалари рўйхати З-иловада келтирилган.

VIII. МЕҲНАТНИ МУҲОФАЗА ҚИЛИШ

Иш берувчининг мажбуриятлари:

90. Меҳнатни муҳофаза қилиш бўйича 2023 йилга 750,0 минг.сўм маблагни ОТМ бюджетидан ажратади, шундан:

- гигиена воситалари(дезинфекция ва тозалаш воситалари, дори-дармонлар)учун 750, минг.сўм. Ушбу воситалар билан ходимлар 4,5-иловаларга мувофиқ бепул таъминланади.

Барча режалаштирилган ва ажратишга келишилган маблаглар миқдори жамоа шартномасининг амал қилиш муддати давомида меҳнатга ҳақ тўлашнинг энг кам миқдорини ошириб борилишига мутаносиб равишда ошириб борилади.

91. Меҳнат муҳофазаси бўйича битим тузади (меҳнат шароитлари ва меҳнатни муҳофаза қилиш ишларини яхшилаш, санитария-соғломлаштириш чора-тадбирлари режаси ва сарф-харажатлар сметасига киритади) ва касаба уюшмаси қўмитаси билан келишган ҳолда жамоа шартномасига илова қилинади (**1-илова**).

92. Ходимларни чиқимдор бўлмаган ҳолда дастлабки (меҳнат шартномасини тузайтганда) ва даврий (меҳнат фаолияти давомида) мажбурий тиббий кўрикдан ўtkазиши ташкил этиши шарт (МК.360-модда).

93. Меҳнат шароитларининг заарли ва хавфлилиги юзасидан иш ўринларини аттестациядан ўtkазади (МК.361-модда) ва ходимларни иш жараёнидаги баҳтсиз ҳодисалар ва касб касалликларидан сугурта қилади.

94. Ходимларнинг меҳнатни муҳофаза қилиш масалалари бўйича йўл-йўриқдан ўtkазиши ва ўқитиши, малакаси оширилиши ва билимлари текширилишини ташкил этади (МК.362 - модда).

95. МЭСИни куз - қиши мавсумида ишлашга, Аномал совуқ ёки Аномал иссиқка тайёрлаш билан боғлиқ барча тадбирларни ҳар йили 25 август ва 1 октябргача бажарилишини таъминлайди ҳамда санитария-маиший биноларининг узлуксиз ишлашини ва уларнинг тегишли ҳолатда сақланишини таъминлайди.

96. Меҳнатни муҳофаза қилиш бўйича вакил этилган шахсга ўз зиммасига юклатилган вазифаларни бажариши учун ҳар ҳафтада камида икки соат иш вақт ажратади ва бу вақт учун иш жойи (лавозими) бўйича ўртacha ойлик иш ҳақини сақлаб қолади.

97. Иш берувчи Касаба уюшмаси қўмитаси билан ҳамкорликда:

МЭСИнинг таркибий тузилмаси кесимида меҳнатни муҳофаза қилиш бўйича комиссия таркибини аниқлади, уларнинг сайлови, ўкувини (ўкув муддатлари ва дастури кўрсатилади) ўз вақтида ташкил этади;

меҳнат муҳофазаси ва хавфсизлиги бўйича жамоатчилик назоратини ташкил этиши юзасидан республика кўрик-танловини барча номинациялар ўtkазади ва ғолибларни юқори касаба уюшмаси органларига тавсия этади;

МЭСИва унинг таркибий тузилмасида уч босқичли меҳнат муҳофазаси ҳолати устидан маъмурий-жамоатчилик назорати олиб борилишини таъминлайди;

МЭСИда жамоатчилик назоратини олиб бориш эҳтиёжига қараб бир нафар меҳнатни муҳофаза қилиш бўйича вакил сайлаб қўйилишини таъминлайди.

Ташкилотда баҳтсиз ҳодиса юз берганда иш берувчи ва касаба уюшмаси қўмитаси раиси юқори турувчи касаба уюшмаси вакилларини хабардор қилади ва ушбу ҳолатни адолатли ўрганишда иштирок этишини сўрайди.

IX. ИЖТИМОЙ СУГУРТА. ИЖТИМОЙ ИМТИЁЗ ВА КАФОЛАТЛАР

98. Тарафлар Ўзбекистон Республикаси Президенти ташаббуси билан ҳар йили қабул қилинадиган ижтимоий йўналишдаги Давлат дастурларини амалга ошириш учун чора-тадбирлар ишлаб чиқиш ва қатъий бажарилишига эришиш мажбуриятини ўз зиммасига оладилар.

99. Иш берувчи вақтинча меҳнатга лаёқатсизлик нафақасини қўйидаги миқдорларда тўлаб бориш мажбуриятини ўз зиммасига олади:

- Иккинчи жаҳон уруши қатнашчиларидан бўлган ходимларга, байнамилалчи жангчиларга ва уларга тенглаштирилган шахсларга, қарамоғида 16 ёшга тўлмаган уч ва ундан ортиқ фарзанди бор ходимларга, Чернобил АЭСдаги ҳалокат оқибатларини бартараф этишда иштирок этган ходимларга, Чернобил АЭСдаги ҳалокат натижасида радиоактив ифлосланган зонадан эвакуация қилинган ва кўчириб келинган ходимларга (агар уларда қон яратиш

органлари (үткір лейкозлар), қалқонсимон без (аденомалар, рак) касалликлари ҳамда ракни келтириб чиқарувчи ўсимталар мавжуд бўлса), ядровий полигонлар ва бошқа радиация-ядровий объектларда ҳарбий хизматни ўтаган пенсия ёшидаги ногирон ходимларга, шунингдек меҳнатда майиб бўлиши ёки касб касаллиги натижасида вақтинча меҳнатга лаёқатсиз ходимларга – иш ҳақининг тўлиқ миқдорида;

- ижтимоий аҳамиятга молик касалликлар бўйича рўйхатда турувчи ходимларга уларнинг давлат ижтимоий сугуртаси бадалларини тўлаган даври (умумий иш стажи)га қараб – иш ҳақининг 60 фоизидан 100 фоизигача;

- коронавирус инфекцияси билан заарланиши ёки заарланган деб гумон қилиниши муносабати билан карантинга жойлаштирилган ота-оналар (улар ўрнини босувчи шахслар, васийлар, ҳомийлар), шунингдек, уларнинг 14 ёшгача бўлган боласини парвариш қилаётган шахсларга ўртacha ойлик иш ҳақининг 100 фоизи миқдорида;

- бошқа ҳолларда, ходимнинг умумий иш стажига қараб - иш ҳақининг 60 фоизидан 80 фоизигача.

100. Иш берувчи ходимларни йилида камида бир марта эпидемия хавфи мавжуд бўлган касалликлардан институт ҳисобидан эмлаб бориш мажбуриятини ўз зиммасига олади.

101. Ходим сурункасига бир ойдан ортиқ касал бўлганида унга Ўзбекистон Республикасида ўрнатилган меҳнатга ҳақ тўлашнинг энг кам миқдорини икки бараваридан кам бўлмаган миқдорда моддий ёрдам кўрсатиш мажбуриятини **Иш берувчи ўз зиммасига олади.**

102. Ходимнинг отаси ёки онаси, яқин қариндоши вафот этганда **Иш берувчи унга Ўзбекистон Республикасида ўрнатилган меҳнатга ҳақ тўлашнинг энг кам миқдорини уч баравари миқдорида моддий ёрдам кўрсатади ёки шу сумма доирасида дағн маросими хизматларини кўрсатувчи фирма билан тузилган шартнома асосида пул ўтказиш йўли билан ёки корпоратив карта орқали тўлаб беради.**

103. Ходим меҳнат вазифаларини бажариш билан боғлиқ бўлмаган сабабларга кўра вафот этганда МЭСИ маблағлари ҳисобидан унинг оиласига Ўзбекистон Республикасида ўрнатилган меҳнатга ҳақ тўлашнинг энг кам миқдорини олти бараваридан кам бўлмаган миқдорда моддий ёрдам кўрсатилади.

104. Шунингдек, тарафлар:

- ҳар йили ўкув йили бошланиши арафасида кўп болали, кам таъминланган ходимлар фарзандлари учун ҳар бир болага Ўзбекистон Республикасида ўрнатилган меҳнатга ҳақ тўлашнинг энг кам миқдорини 50 фоизи ҳисобидан келиб чиқсан ҳолда дарсликлар ва ўкув куроллари харид қилишни;

- ҳар йили ходимлар фарзандларига янги йил совғаларининг МЭСИ ҳисобидан топширилишини;

- ходимлар фарзандларининг болалар соғломлаштириш оромгоҳларида дам олишларини таъминлайдилар.

105. Ходимлар ва уларнинг оила аъзоларини (ота-она, турмуш ўртоғи ва фарзандлари) соғломлаштириш ҳамда дам олиши учун йўлланмалар уларнинг иш жойидаги бошлангич касаба уюшмаси қўмиталари берадиган буюртма асосида, улар томонидан тўланган касаба уюшмалари аъзолик бадалларидан тушган маблағлар ва ижтимоий сугурта тўловларидан ажратмаларнинг соғломлаштиришга йўналтирилган миқдорига мувофиқ равишда ажратилади.

**X. ХОДИМЛАРНИ КАСБГА ТАЙЁРЛАШ, ҚАЙТА ТАЙЁРЛАШ ВА УЛАРНИНГ
МАЛАКАСИНИ ОШИРИШ.
ИШНИ ТАЪЛИМ БИЛАН БИРГА ОЛИБ БОРУВЧИ ХОДИМЛАР УЧУН
КАФОЛАТЛАР ВА КОМПЕНСАЦИЯЛАР**

106. Ходимларни касбга тайёрлаш деганда ходимларда назарий ва амалий билимларни шакллантиришга, шунингдек муайян соҳада касбий фаолиятни амалга оширишга ва (ёки) муайян касб ёки мутахассислик бўйича ишларни бажаришга имкон берувчи кўнинма ҳамда малакаларни шакллантиришга йўналтирилган ўқитиш тушунилади. Ходимларни касбга

тайёрлаш иш берувчининг йўлланмаси бўйича ихтиёрий равишида таълим ташкилотларида амалга оширилади.

107. Ходим иш берувчи ва ходим учун мажбурий бўлган, шунингдек ихтиёрий қайта тайёрлаш ёки малака оширишга юборилган тақдирда, Иш берувчи ходимнинг иш жойини (лавозимини) ва қайта тайёрлаш ёки малакасини ошириш давридаги ўргача иш ҳақини саклаб қолиши шарт.

108. Таълим муассасаларида меҳнат шартномаси бўйича ишидан ажралмаган ҳолда ўқиб, ўкув режасини бажараётган ходимларга Ўзбекистон Республикаси Меҳнат кодексида назарда тутилганига кўшимча равишида яна қўйидагилар кафолатланади:

ишни ўқиш билан бирга олиб бориш учун зарур бўлган кундалик ишнинг бошланиши ва тамом бўлиши;

иш ҳафтасини яна бир соатга га қисқартириш;

ҳар йили камиде 14 календарь кунлик иш ҳақи сакланмаган ҳолда таътил бериш.

Олий ва ўрта маҳсус, касб-хунар таълими ташкилотларида кечки ёки сиртқи таълим шакли бўйича ўқиётган ходимларга лаборатория-имтиҳон сессияларида иштирок этган давр учун ўкув таътиллари берилади:

олий таълим ташкилотларида кечки таълим шаклида ўқиётган биринчи ва иккинчи курс талабаларига 20 календарь кун, ўрта маҳсус, касб-хунар

таълими ташкилотларида 10 календарь кун, олий ва ўрта маҳсус таълим ташкилотларида сиртқи таълим шаклида ўқиётганларга эса 30 календарь кун;

олий таълим ташкилотларида кечки таълим шаклида учинчи ва ундан юқори курсларда ўқиётганларга 30 календарь кун, ўрта маҳсус, касб-хунар таълими ташкилотларида 20 календарь кун, олий ва ўрта маҳсус таълим, касб хунар таълими ташкилотларида сиртқи таълим шаклида ўқиётганларга эса 40 календарь кун муддатга ўртacha иш ҳақи сакланган ҳолда ҳар йили берилади.

109. Давлат аттестациясидан ўтиш учун худди шундай микдорда йўлкира ҳақи тўланади.

XI. МАДАНИЙ-МАЪРИФИЙ ИШЛАР, ЖИСМОНИЙ ТАРБИЯ ВА СПОРТНИ ОММАЛАШТИРИШ, МЕҲНАТКАШЛАР ВА УЛАРНИНГ ОИЛА АЪЗОЛАРИНИ СОГЛОМЛАШТИРИШ

110. Маданий-маърифий ишларни яхшилаш учун тарафлар қўйидагиларни ўз зиммасига оладилар:

- “Маънавият ва маърифат” хонасини ташкил этиб, уни Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерацияси ва Республика Маънавият ва тарғибот маркази тавсиялари асосида жиҳозлаб, Ўзбекистон Республикаси Президенти асалари, Мустакиллик йилларида чоп этилган замонавий адабиётлар ҳамда плакатлар, стендлар ва техник воситалар билан таъминлаш;

- Давлат дастурларини бажариш борасида меҳнаткашлар ва ёшлар ўртасида таникли фан, адабиёт ва санъат арбоблари, адабиётшунослар, ишлаб чиқариш илғорларини жалб этган ҳолда, ҳар-хил мавзудаги мазмунли ва қизиқарли учрашувлар, маънавий-маърифий тадбирлар ташкил этиш;

- “Китобхон” бурчакларини ташкил этиш ва “Энг яхши китобхон” кўрик танловини ўтказиш”;

- ходимлар ва уларнинг оила аъзолари ўртасида бадиий ҳаваскорликнинг янада ривожланишига ҳар тарафлама ёрдам кўрсатиш, уларнинг бўш вақтларини сермазмун ўтказиш, республиканинг тарихий шаҳарларига ва ўз ҳудудларидаги дикқатга сазовор жойларга саёҳатларини, театр, концерт ва музейларга ташрифларини уюштириш;

- раббатлантириш сифатида ташкилотнинг бюджетдан ташқари маблағлари ҳисобидан ўз ходимларининг камиде 10 фоизини оила аъзолари билан биргаликда ҳар йили дам олишга (ички туризмга) юборишни назарда тутадиган ходимларнинг жамоавий ва оилавий дам олишини ташкил қилиш;

- профессор-ўқитувчиларни хорижий давлатларга саёҳатларини, «Ички туризм ойлиги», «Ички туризм ҳафталиги» ҳамда «Ички туризм кунлари»ни, «Оилавий саёҳат таътили»ни ташкил этиш ва ўтказиш;

- ходимларга меҳнат қонунчилигига мувофиқ улар учун кулай бўлган вақтда саёҳат

килиш ва дам олиш учун таътилнинг фойдаланилмай қолган қисми ҳисобидан дам олиш кунлари (отгул) бериш;

- умумхалқ ва касб байрамларини, хусусан “Касаба уюшмалари куни”ни нишонлаш, байрам муносабати билан касб маҳорати, спорт ва бадиий ҳаваскорлик бўйича мусобака, танлов ҳамда тадбирлар уюштириш;

- бугунги кунда амалга оширилаётган давлат сиёсатининг устувор йўнилишлари, кенг кўламдаги ислоҳотлар моҳияти, қабул қилинган қонун хужжатлари ва давлат дастурларининг аҳамиятини тармок ходимларига атрофлича тушунтириш мақсадида вақти-вақти билан “Маърифат соатлари”ни ўтказиб бориш.

11. Ўзбекистон Республикасининг “Жисмоний тарбия ва спорт тўғрисида”ги Қонунига биноан ходимлар ва уларнинг оила аъзолари ўртасида соглом турмуш тарзини тарғибот қилиш мақсадида, тарафлар қуидагиларни ўз зиммасига оладилар:

жисмоний тарбия ва спорт билан шуғулланиш учун етарли моддий ва бошқа шароитлар яратиб бериш (махсус спорт хоналарини ажратиш) ҳамда меҳнат жамоасида “ходимлар гимнастикаси” ва “спорт дақиқалари”ни жорий этиш;

соглом турмуш тарзи ва оммавий спортни ривожлантириш мақсадида меҳнат жамоаларида фаолият юритаётган ходимга “Спорт тарғиботчиси” қўшимча вазифасини юклаш ва унинг базавий лавозим маошига 20 фоиз микдорида устама белгилашни йўлга қўйиш;

иш вақтидан сўнг танланган кунларда (ҳафтада камида бир марта) раҳбар ва барча ходимларнинг жисмоний тарбия ва спорт машғулотлари (югуриш, стритбол, футбол, бадминтон, волейбол, баскетбол, стол тениси, сузиш ва бошқалар) билан шуғулланишини ташкил қилиш.

XII. АЁЛЛАР МЕҲНАТ ИНИ ТАРТИБГА СОЛИШ. АЁЛЛАР ВА ОИЛАВИЙ ВАЗИФАЛАРНИ БАЖАРИШ БИЛАН МАШГУЛ ШАХСЛАРГА БЕРИЛАДИГАН ҚЎШИМЧА ИМТИЁЗЛАР ВА КАФОЛАТЛАР

112. Уч ёшга тўлмаган боланинг МЭСИда ишлайдиган ота-онасидан бирига (васийсига) ҳафтасига ўттиз беш соатлик иш вақти давомийлиги белгиланади.

113. Иш берувчи ҳақ тўланадиган ҳомиладорлик ва туғиши таътилини қонунда белгиланган муддатга нисбатан уч календарь кунга узайтириш мажбуриятини олади.

114. Оилавий вазифаларни бажариш билан машғул шахсларнинг бола уч ёшга тўлгунинг қадар уни парваришилаш таътилида бўлган вақти меҳнат стажига қўшилади ва кейинги ҳақ тўланадиган ҳар йилги меҳнат таътилини олиш ҳуқуқини беради.

115. Икки ёшга тўлмаган боланинг ота-онасидан бирига (васийсига) дам олиш ва овқатланиш учун танаффусдан ташқари болани овқатлантириш учун қўшимча танаффуслар берилади. Бу танаффуслар камида ҳар уч соатда, ҳар бири ўттиз минутдан кам бўлмаган давомийликда берилади. Икки ёшга тўлмаган икки ёки ундан ортиқ нафар фарзанди бўлган такдирда, танаффуснинг давомийлиги камида бир соат қилиб белгиланади. Болани овқатлантириш учун танаффуслар иш вақтига киритилади ва ўртача иш ҳақи бўйича ҳақ тўланади.

116. Икки ёшга тўлмаган бола отасининг ёки онасининг (васийсига) хоҳишига кўра болани овқатлантириш учун танаффуслар дам олиш ва овқатланиш учун танаффусга қўшиб берилиши ёхуд иш кунининг (сменанинг) тегишинча қисқартирилган ҳолда бошига ёки охирига қўчирилиши, шу жумладан жамланган ҳолда қўчирилиши мумкин.

117. Болани овқатлантириш учун танаффуслар факат ота-онадан бири болани парваришилаш таътилида бўлмаган ва бундай танаффуслардан фойдаланмаётган такдирда берилади.

118. Иш берувчининг мажбурияtlари:

. иш ўрни қисқартирилаётган аёлларни меҳнат бозорида талаб бўлган касбларга ўқитишини таъминлаш;

. аёлларга малака ошириш ва қўшимча маълумот олиш ҳуқуқидан фойдаланиш учун имкониятлар яратиб бериш;

. қарамогидаги 2 ёшдан 3 ёшгача бўлган болани парваришилаш таътилида бўлган ота-онадан бирига (васийга) ҳар ойда молиявий имкониятдан келиб чиқиб моддий ёрдам кўрсатиб бориш;

· саккиз (10-12) ёшгача фарзандлари бўлган ота-онасидан бири (васийси)нинг илтимосига кўра, ойда уч қундан иборат иш ҳақи сакланмайдиган ёки қисман тўланадиган дам олиш куни бериш;

· “2030 йилга қадар Ўзбекистон Республикасида гендер тенгликка эришиш стратегияси”ни амалга оширишга кўмаклашиш.

119. Тарафлар Ўзбекистон Республикасининг “Хотин-қизлар ва эркаклар учун тенг хукуқ ҳамда имкониятлар кафолатлари тўғрисида”ги Конунида кўзда тутилган куйидаги кафолатларга риоя этилишини ҳамда имтиёзлар берилишини таъминлаш мажбуриятини ўз зиммаларига оладилар:

· хотин-қизлар ва эркаклар учун тенг хукуқ ҳамда имкониятларни таъминлаш мажбуриятларини МЭСИнинг ва унинг таркибий бўлинмаларининг ваколатли шахси зиммасига юклатиш;

· ишга қабул қилиш ва хизмат бўйича кўтаришда хотин-қизлар ва эркаклар учун тенг хукуқ ҳамда имкониятларни яратиш;

· хотин-қизлар ва эркаклар меҳнатига ҳақ тўлашда нотенгликни бартараф этиш.

XIII. ЁШЛАР УЧУН ҚЎШИМЧА ИМТИЁЗЛАР ВА КАФОЛАТЛАР

120. МЭСИ ишида ва ривожланишида ёш мутахассислар иштироки самарасини янада ошириш ҳамда ёшларни ижтимоий-иқтисодий ҳимоясини кучайтириш мақсадида томонлар куйидагиларга келишиб олдилар:

· Халқаро меҳнат ташкилотининг “Ишга қабул қилиш учун энг кичик ёш тўғрисида”ги 138-сонли ва “Болалар меҳнатининг оғир шаклларини тақиқлаш ва йўқ қилишга доир шошилинч чоралар тўғрисида”ги 182-сонли Конвенцияларига биноан ишга қабул қилиш учун энг кичик ёшга риоя этиш ҳамда болалар меҳнатининг оғир шаклларини тақиқлаш юзасидан аниқ мақсадга йўналтирилган ишларни олиб бориш;

· ёшларга оид давлат сиёсатини амалга оширишга қаратилган қўшимча чора-тадбирлар Дастури ижросини таъминлашда фаол иштирок этиш;

· ёш мутахассислар кенгашини тузиш, ёш ишчилар ва мутахассислар ўртасида касб маҳорати бўйича танловлар ўтказиш;

· ёшларни билим салоҳиятини ошириш мақсадида, уларнинг замонавий билимлар, хорижий тил, компьютер саводхонлигини мукаммал эгаллашларига ўқувлар ўтказиш орқали кўмаклашиш, улардан кадрлар захирасини шакллантириш;

· Ташкилотнинг маблағлари ҳисобидан ёш мутахассислар, кам таъминланган ходимлар тоифасига кирувчиларнинг уй ижара тўловларини тўлаб бериш;

· меҳнат жараённида юқори қўрсаткичларга эришаётган, касаба уюшмаларида фаол ва шиҷоатли ёшларни рағбатлантириш;

· ёш ходимларни маданий-маърифий тадбирлар, касб маҳорати бўйича танловларда фаол иштирок этишини таъминлаш.

121. Мазкур Шартнома мақсадлари учун Ўзбекистон Республикасининг ЎРҚ-406-сонли “Ёшларга оид давлат сиёсати тўғрисида”ги Конуни билан белгиланган “ёшлар”, “ёш оила”, “ёш мутахассис” тушунчаларидан фойдаланилади.

122. Умумий ўрта таълим ёки ўрта махсус, профессионал таълим олганидан кейин ишга кираётган ўн саккиз ёшгача бўлган ходимлар учун, шунингдек ишлаб чиқариш таълими шартномаси бўйича таълим олган ходимлар учун ўн фоизга пасайтирилган ишлаб чиқариш нормалари белгиланади.

123. Иш берувчининг мажбуриятлари:

а) ўн саккиз ёшга тўлмаган шахсларга, шунингдек профессионал таълим муассасаларини битирувчиларига меҳнатни муҳофаза қилиш, иш вақти, таътиллар ва бошқа меҳнат шартлари соҳасида қўшимча имтиёзлар бериш, уларни соғломлаштириш;

б) олий ва профессионал таълим муассасаларини тугатиб, Ташкилотда биринчи йил (икки, уч йилгача) меҳнат қилаётган ёш мутахассисларга Ўзбекистон Республикасида ўрнатилган меҳнатга ҳақ тўлашнинг энг кам миқдоридан кам бўлмаган миқдорида қўшимча ҳақ тўлаш;

в) ёш ходимлар ва ёш оилалар учун банклар томонидан бериладиган узоқ муддатли кредитларни олишда кафиллик килиш;

г) ходимларга сафарбарлик чақириви захирасида хизмат ўташда - Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлигининг махсус ҳисоб рақамига маблағ киритиш учун фоизсиз ссудалар бериш;

д) Ташкилотда “Энг фаол ёш ходим” танловини ташкил этиши.

124. Касаба уюшмаси қўмитасининг мажбуриятлари:

а) ёш ходимларнинг меҳнат ҳуқуқларини ва ижтимоий кафолатларини ҳимоя қилиш ишларини янада мукаммалаштириш учун мавжуд ҳуқуқий-норматив базадан фойдаланиш;

б) ёш йигит-қизларни касаба уюшмалари фаолиятига жалб этиш ишларини олиб бориш, жамоат ишида фаоллик кўрсатган ёшларни тизимли равишда маънавий (фаҳрий ёрлиқ, ташаккурнома, улар тўғрисида газеталарда рағбатлантирувчи мақолалар чоп этиш) ва моддий рағбатлантириш;

в) ўкувчи ва талабаларнинг ишлаб чиқариш амалиётига раҳбарлик қилишга юқори малакали ишчилар, раҳбарлар, мутахассисларни жалб этиш ҳамда ёшларни ишга қабул қилишда устоз бириктирилишини таъминлашда кўмаклашиш;

г) МЭСИга амалиёт ўташ учун бириктирилган профессионал таълим муассасалари ўқувчиларини ва янги ишга қабул қилинган битиравчиларини меҳнат муҳофазаси бўйича йўриқдан ўтказишга, махсус кийим-бош, махсус пойабзал, якка тартиbdаги ҳимоя воситалари, сут ва даволаш-профилактика озиқ-овқатлари билан таъминлашга эришиш;

д) ишга янги қабул қилинган ёшларнинг иш жойларида қўнимлилигини таъминлаш бўйича иш олиб бориш;

е) ҳар бир ёш мутахассисни ишга қабул қилиниши билан ҳисобга олиб, МЭСИнинг ўзида, зарур ҳолларда эса ўкув курсларида малака оширишини назорат қилиб бориш;

ж) МЭСИда ёш ходимлар ўртасида маданий-маърифий, маънавий ҳамда жисмоний тарбия ва спорт тадбирларини кенг миқёсда амалга ошириш орқали ишлаётган ёшлар фаолиятидаги салбий ҳолатларни, жумладан, эртанги кунга ишончнинг сўнишини олдини олиш, иш ҳаки, меҳнат шароитларидан миннатдорлик хиссини уйғотиш;

з) “Ёшлар минбари”, “Эркин фикр” услубларининг қўлланилишини жорий этиш ва унда, ёш ходимлар ўз фикрларини эркин ифода этган ҳолда (иш шароити, жамоадаги муҳит, жамоа ишига самара келтирадиган гоя, раҳбар кадрларнинг ножӯя хатти ҳаракатлари, уларнинг камситилиши ва ҳ.к. юзасидан) тўғридан-тўғри ёки аноним билдиришномаларни шаффоғ кутиларга ёзма тарзда бериб туриш ишларини ташкил этиш.

125. Кам таъминланган, етим, ногирон, касалманд талабалар турар жойларида яшовчи ва ижарада яшовчи талабаларнинг дарс тайёрлашлари ва яшаш шароитларини яхшилаш, дам олиши, жисмоний тарбия ва спорт билан шуғулланишлари ҳамда маънавий-маърифий ишларни ташкил қилиш, уларни ижтимоий -иқтисодий муҳофaza қилиш борасида давлат ва нодавлат нотижорат ташкилотлар билан ижтимоий шериклик асосида ҳамкорлик қилинади.

126. Раҳбар кам таъминланган, етим, ногирон, касалманд ва ижтимоий ҳимояга муҳтоҷ бўлган талабаларнинг контракт тўловларини ўз вақтида тўлаш имкони бўлмаган вақтда, тўлов муддатларини узайтиришга имкон беради. Бунда касаба уюшма қўмитаси баённомаси асос бўлади. Шунингдек, шу каби ижтимоий ҳимояга муҳтоҷ талабалар учун ижтимоий пакетлар жорий қиласи.

127. Талабалар турар жойларида кам таъминланган, чин етим, етим ва ижтимоий ҳимояга муҳтоҷ талабалар касаба уюшма қўмитасининг қарори асосида бепул жой билан таъминланади.

128. Талабалар турар жойларида яшовчи талабаларни хавфсизлиги таъминланади. Талабалар турар жойлари фаоллари (талабалар кенгаси, қаватлар сардорлари, тозалик комиссияси) фаолияти йўлга қўйилади.

129. Талабалар турар жойларида талаб даражасида санитар-маиший шароитлар яратиб берилади. Ювениш, овқатланиш хоналари, ўкув зали, маънавият ва маърифат хонаси,

кутубхоналар жиҳозланиб, маданий дам олиш учун телевизор ҳамда спорт тадбирларини ўтказиш учун спорт анжомлари Ташкилот ҳисобидан харид қилинади.

130. Таълим муассасаларида ишлаб чиқаришдан ажралмаган ҳолда ўқиб, ўкув режасини бажараётган ходимлар (аёллар, ёшлилар)га Ўзбекистон Республикаси Мехнат кодексида белгиланган имтиёзларга кўшимча тарзда, ишни таълим билан қўшиб олиб бориш учун зарур бўлган кундалик иш вақтининг бошланиши ва тамом бўлишининг ходимга мақбул вақти ўрнатилиши кафолатланади.

131. Мехнат шартномаси бўйича ишдан ажралмаган ҳолда таълим ташкилотларида таҳсил олиб, ўкув режасини бажараётган ходимларга иш жойи бўйича ўртача иш ҳаки сақланган ҳолда ўкув таътили, қисқартирилган иш ҳафтаси ҳамда жамоа шартномасида белгиланган ўзга кафолатлар берилади (МК. 383-модда).

132. Олий ва ўрта маҳсус, касб-хунар таълими ташкилотларида кечки ёки сиртқи таълим шакли бўйича ўқиётган ходимларга лаборатория-имтиҳон сессияларида иштирок этган давр учун Мехнат кодекси 385 - моддаси биринчи қисмida назарда тутилганига нисбатан 3 иш кунидан иборат қўшимча равиша ўкув таътиллари берилиши мумкин.

133. Талабаларни талабалар сафидан четлаштиришда таълим муассасаси касаба уюшмаси қўмитасининг олдиндан розилиги олинади.

134. МЭСИ раҳбари талабаларни ётоқхона билан тўлиқ таъминлаш чораларини кўради. Талабалар ётоқхонасига юқорироқ ижтимоий ҳимояга муҳтож тоифадаги талабалар биринчи бўлиб жойлаштирилади.

135. МЭСИ томонидан талабалар ва ўқувчилар учун бўлажак касбидан келиб чиқиб меҳнатга оид муносабатлар ҳақида ҳуқуқий саводхонлиги оширилади.

XIV. МЕҲНАТ НИЗОЛАРИНИ ҲАЛ ЭТИШ

136. Келишувчи томонлар, ижтимоий шерикчилик принципларини тан олган ҳолда, жамоа шартномасини бажарилишида юзага келган ҳар қандай низоларни олдини олиш чораларини кўришни ўз зиммасига оладилар. Баҳслашувлар ўзаро ишонч ва ҳурмат билан, Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатлари асосида ҳал этилади.

137. Якка тартибдаги меҳнат низолари ва зиддиятлар б нафар аъзолардан ташкил топган (хар тарафдан 3 нафардан) иш берувчи ва касаба уюшмаси қўмитаси томонидан тенглик асосида мазкур Шартноманинг амал қилиш муддатига тузиладиган меҳнат низолари комиссияси томонидан кўриб чиқилади.

138. Меҳнат низолари комиссияси ўз фаолиятини қонун ҳужжатларига ва Ўзбекистон касаба уюшмаси Федерацияси Кенгаши, Ўзбекистон Республикаси Савдо-саноат палатаси томонидан тасдиқланган (12.01.2015 й., 20-66 с, 15.01.2015 й., 01-СП), Бандлик ва меҳнат муносабатлари вазирлиги билан келишилган тавсияларга асосан ишлаб чиқилган Низомга мувофиқ олиб боради биноан олиб боради.

XV. ИЖТИМОЙ ШЕРИКЧИЛИК КАСАБА УЮШМАСИ ФАОЛИЯТИНИНГ КАФОЛАТЛАРИГА РИОЯ ЭТИЛИШИ

139. Касаба уюшмаси қўмитаси юридик шахс сифатида рўйхатдан ўтгани ёки ўтмаганидан катъи назар Иш берувчи билан жамоа музокараларини олиб борища ва жамоа шартномасини тузишда устувор ҳуқуққа эга, унинг бажарилиши юзасидан жамоатчилик назоратини амалга оширади (Ўзбекистон Республикаси «Касаба уюшмалари тўғрисида»ги Қонун).

140. Касаба уюшмаси қўмитаси Иш берувчи томонидан ходимларнинг ижтимоий-иктисодий ҳуқуқ ва манфаатларига тааллуқли бўлган норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар ҳамда техник жиҳатдан тартибга солиш соҳасидаги норматив ҳужжатлар, шунингдек мазкур Шартнома талабларига риоя этилиши устидан жамоатчилик назоратини иш ўринларида амалга ошириш ҳуқуқига эга. Иш берувчи қонунчилик бузилишларини бартараф этиш тўғрисидаги тақдимномаларни бир ҳафталик муддатда кўриб чиқади ва кўриб чиқиш натижалари ҳақида Касаба уюшмаси қўмитасини хабардор қиласи. (Ўзбекистон Республикаси «Касаба уюшмалари тўғрисида»ги Қонунининг 34-, 46-моддалари).

141. Иш берувчи МЭСИда ходимларнинг ягона вакиллик органи сифатида Касаба уюшмаси қўмитасини тан олади ва:

- ходимларнинг ёзма аризалари асосида иш ҳақидан 1 фоиз миқдоридаги касаба уюшмаси аъзолик бадаллари бухгалтерия орқали ушлаб қолинишини ва пул ўтказиш йўли билан ўз вақтида ва тўлиқ миқдорда, бюджет ва бюджетдан ташқари фондларга мажбурий тўловларни тўлаш билан бир вақтда МЭСИ касаба уюшмаси қўмитаси ҳисоб рақамига ўтказилишини;

- аъзолик бадаллари бир ой муддатдан ортиқ вақт мобайнида ўтказилмаган тақдирда айбдор мансабдор шахсга нисбатан интизомий чора кўрилиши кафолатлади.

142. Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлигида 2012 йил 15 марта 2342-рақам билан рўйхатга олинган “Хўжалик юритувчи субъектларнинг банк ҳисоб варагларидан пул маблағларини ҳисобдан чиқариш тартиби тўғрисидаги йўриқнома”га биноан МЭСИ ҳисоб варагида маблаг етарли бўлмаган ҳолларда касаба уюшмасига аъзолик бадаллари ижро тўлов хужжатлари бўйича пропорция асосида ҳисобдан чиқариладиган маблағлар қаторига киритилади.

143. Иш берувчи:

а) жамоа шартномасига кирмаган ижтимоий-иқтисодий масалалар бўйича қарорлар қабул қилишдан олдин Касаба уюшмаси қўмитаси билан олдиндан келишиб олиш;

б) Касаба уюшмаси қўмитаси талаб қилганда унга меҳнат ҳамда ижтимоий-иқтисодий ривожланиш билан боғлиқ масалалар юзасидан маълумотлар тақдим этиш;

в) Касаба уюшмаси қўмитасининг Уставда белгиланган фаолиятини амалга ошириш учун уни хоналар, ташкилий техника, алоқа воситалари, канцелярия моллари билан бепул таъминлаш мажбуриятларини олади.

144. Касаба уюшмаси қўмитаси:

а) МЭСИнинг ижтимоий ва иқтисодий ривожланиш дастурларини бажарилишига кўмаклашиш, бу борада ходимлар ташабbusи ва ижодиётини қўллаб-куvvatlash ва ривожлантириш;

б) иш ҳақи тўланиши, жамоа шартномаси бўйича кўшимча тўловлар берилиши тўғрилигини, шунингдек меҳнат муҳофазаси ва хавфсизлик техникаси шароитларини яхшилаш бўйича тадбирлар бажарилишини назорат қилиш;

в) меҳнат тўғрисидаги қонунлар ижросини назорат қилиш, ходимлар ҳукукий саводхонлигини юксалтиришга кўмаклашиш;

г) касаба уюшмаси аъзоларининг меҳнат қилиш ҳукуқини ҳимоя қилиш;

д) иш жойларидағи мавжуд камчиликларни ўз вақтида бартараф этилишига эришиш ва иш жойларини меҳнат муҳофазаси, хавфсизлик техникаси ва санитарияси қоидалари талабларига мувофиқ ҳолатга олиб келиш борасида иш берувчи томонидан тегишли чоралар кўрилишини талаб қилиш;

е) ходимлар ва уларнинг оила аъзоларини дам олиши ва соғломлаштирилиши учун ходимларнинг аризаларини тегишли соғломлаштириш масканларига йўлланмалар билан Ўзбекистон касаба уюшмаси Федерацияси Кенгаши томонидан тасдиқланган меъёрлар доирасида таъминлаш;

ж) МЭСИда меҳнат ва турмуш шароитлари аҳволининг жамоатчилик назоратини ташкил қилиш ва амалга ошириш;

з) касаба уюшмаси аъзолари ўртасида меҳнат ва ишлаб чиқариш интизомини мустаҳкамлашга, меҳнат жамоасида можароларга олиб келувчи вазиятларнинг олдини олиш ҳамда барқарор маънавий муҳитни таъминлашга қаратилган тушунтириш ва ташкилий ишларни олиб бориши;

и) ҳар хил танловлар, спорт мусобақалари ғолибларини тақдирлаш учун рағбатлантирувчи совғалар ва мукофотлар таъсис этиш;

к) Ўзбекистон касаба уюшмаси Федерациясининг «Ишонч», «Ишонч-Доверие» газеталарига обунани таъминлаш мажбуриятларини олади.

145. Иш берувчи Ўзбекистон Республикасининг «Касаба уюшмалари тўғрисида»ги Конунига биноан касаба уюшмалари органларидағи сайлаб қўйиладиган лавозимларга

сайланганлиги туфайли ишлаб чиқаришдаги ишидан озод этилган ходимларга уларнинг сайлов ваколатлари тугаганидан сўнг аввалги иши (лавозими)ни бериш, бундай иш (лавозим) мавжуд бўлмаган тақдирда эса МЭСИда ёки ходимнинг розилиги билан бошқа ОТМда аввалгисига тенг бошқа иш (лавозим) бериш мажбуриятини олади.

146. Ишлаб чиқаришдаги асосий ишидан озод килинмаган ходимлар вакилларига меҳнат жамоасининг манфаатларини кўзлаб жамоатчилик вазифаларини бажариши учун ҳар ҳафталик иш вақтининг 30 фойизидан кам бўлмаган вақт, шунингдек касаба уюшмасининг йўналиши бўйича кисқа муддатли ўқиши учун ўртacha иш ҳақи сақланган ҳолда вақт берилади. («Касаба уюшмалари тўғрисида»ги Қонуни, 18-модда).

147. Ишлаб чиқаришдаги асосий ишидан озод қилинмаган ходимлар вакилларига интизомий жазо чораларини кўллаш, улар билан **Иш берувчи** ташаббусига кўра меҳнат шартномасини бекор килиш амаллари Ўзбекистон Республикаси Меҳнат кодексида, Ўзбекистон Республикасининг «Касаба уюшмалари тўғрисида»ги Қонунида ҳамда Халқаро меҳнат ташкилотининг 135 ва 87-сонли Конвенцияларида назарда тутилган талабларга риоя килинган ҳолда амалга оширилади.

XVI. ЖАМОА ШАРТНОМАСИ БАЖАРИЛИШИНИ НАЗОРАТ ҚИЛИШ

148. Касаба уюшмаси қўмитаси манфаатлари у томонидан ифода этилаётган ходимлар номидан **Иш берувчи** билан жамоа музокараларини олиб боришга, жамоа шартномасини тузишга бўлган устувор ҳуқуқقا эга, шунингдек унинг бажарилиши юзасидан жамоатчилик назоратини амалга оширади. (Ўзбекистон Республикаси «Касаба уюшмалари тўғрисида»ги Қонунинг 29- ва 34-моддалари).

149. Меҳнат жамоасининг умумий йиғилишида **Иш берувчининг ОТМ ходимларининг мажбурий меҳнатга жалб килинмаслигига оид мажбуриятлари тўлиқ бажарилиши юзасидан ҳисботи эшлиллади.**

150. Тарафлар Бош, тармоқ жамоа келишувларини тан олиб уларни бажариш мажбуриятини ўз зиммаларига оладилар. Башарти юқорида номлари келтирилган келишувларга ўзгартиришлар киритилса, **Иш берувчи** ва **Касаба уюшмаси қўмитаси** 10 кун муддат ичидан мазкур **Шартномага** тегишли ўзгариш, қўшимчалар киритиш бўйича музокаралар олиб боришни ўз зиммаларига оладилар.

151. Касаба уюшмаси қўмитаси жамоа шартномаси лойиҳасини маъқуллаш юзасидан чақириладиган меҳнат жамоасининг умумий йиғилишидан олдин унинг лойиҳасини экспертиза учун юқори турувчи касаба уюшмаси органига ёки юридик фирмага тақдим этади. Мазкур **Шартнома** имзолангандан сўнг, тарафлар уни рўйхатдан ўтказиш учун юқори турувчи касаба уюшмаси органига тақдим этадилар.

152. МЭСИда ижтимоий-меҳнат муносабатларини тартибга солиш, жамоа музокаралари ўтказиш, жамоа шартномаси лойиҳасини тайёрлаш, унинг ижроси устидан назоратни ташкил этиш, шунингдек, **Иш берувчи** томонидан касаба уюшмаси билан келишган ҳолда қабул қилинган бошқа локал норматив ҳужжатларнинг бажарилиши устидан назорат ўрнатиш мақсадида тенг ҳуқуқлилик асосида ижтимоий-меҳнат масалалари бўйича икки томонлама комиссия фаолияти йўлга кўйилади.

Шартномани имзолаган тарафлар комиссия йиғилишида унинг бажарилишини таъминламаётган масъуллар ҳисботини эшлиш масаласини қўйиш ҳуқуқига эга.

153. Жамоа шартномасининг матни ва иловалари билан ходимлар МЭСИнинг ўқитувчилар хонасида ҳамда **Касаба уюшмаси қўмитаси** танишишлари мумкин.

154. Шартноманинг амал қилиш даврида ёки амал қилиш муддатини узайтириш даврида киритилган ўзгаришлар ва қўшимчалар, иловалар қўшимча келишув кўринишида бўлган алоҳида ҳужжатлар билан расмийлаштирилиб, мазкур Шартноманинг ажралмас қисми бўлиб ҳисобланади.

XVII. ЖАМОА ШАРТНОМАСИ МАЖБУРИЯТЛАРИНИНГ БУЗИЛИШИ ЁКИ УЛАРНИ БАЖАРМАСЛИК УЧУН ЖАВОБГАРЛИК

155. Иш берувчи ушбу Шартнома шартларини бузувчи қарор қабул қилган тақдирда, Касаба уюшмаси қўмитаси ушбу қоидабузарликларни бартараф этиш тўғрисида тақдимнома киритишга ҳакли, бу тақдимнома бир ҳафталик муддатда кўриб чиқилади. Иш берувчи Касаба уюшмаси қўмитасининг ушбу талабларини қаноатлантиришни рад қилган ёки белгиланган муддатда келишувга эришилмаган тақдирда, келишмовчиликлар қонунчиликка мувофиқ қўриб чиқилади. Ўзбекистон Республикаси «Касаба уюшмалари тўғрисида»ги Қонунининг 46-моддаси).

156. Жамоа шартномаси мажбуриятларининг бузилишида ёки бажарилмаслигига айбдор мансабдор шахслар Ўзбекистон Республикаси қонун хужжатларида ҳамда мазкур Шартномада белгиланган тартибда жавобгарликка тортиладилар.

ЖАМОА ШАРТНОМАСИГА ИЛОВАЛАР РЎЙХАТИ

1. МЭСИ раҳбари ва касаба уюшмаси қўмитаси ўртасида тузилган меҳнатни муҳофаза қилиш бўйича битими.
2. МЭСИ ходимларига бериладиган асосий ва қўшимча таътил қунлари муддатлари
3. Таътиллар жадвали.
4. Тўлиқ моддий жавобгарлик ҳакида шартнома тузилиши лозим бўлган ходимлар-нинг тоифалари рўйхати.
5. Maxsus кийим ва бошқа шахсий ҳимоя воситаларини бепул олиш хукуқини берадиган ишлар бўйича касб ва лавозимлар рўйхати.
6. Гигиена воситаларини бепул олиш хукуқини берадиган ишлар бўйича ишлардаги касб ва лавозимлар рўйхати.

Мөхнат жамоаси умумий ийгиллишининг
2023 йил “Х июн даги 01-сонли
баённомаси билан маъқулланган жамоа
шартномасига 1-илова

**МЭСИ ва касаба уюшмаси қўмитаси ўртасида
тузилган мөхнатни муҳофаза қилиш бўйича**

**Б И Т И М И
(2023 йил учун)**

Т/р.	Тадбирлар мазмуни	Бажариладиган иш нархи (минг сўм)	Тадбирнинг бажарилиш муддати (хар йили)	Тадбирнинг бажарилишига маъсул шахс
1	2	3	4	5
1.	Мөхнат муҳофазаси бўйича тегишли ўқув қўлланмалари харид қилиш	750.0	30 июль	И.Турсунбаев
2.	Ходимларга биринчи тиббий ёрдам кўрсатиш мақсадида, дори-дармон тўплами билан таъминлаш.	750.0	30 август	И.Турсунбаев

ОТМ раҳбари

S. Sein —

Касаба уюшмаси қўмитаси

Фархадов

Меҳнат жамоаси умумий йигшишининг
2023 йил “27” июн даги 01-сонни
баённомаси билан маъқулланган жамоа
шартномасига 2-илова

**Миллий эстрада санъати институти ходимларига бериладиган асосий ва қўшимча
таътил кунлари муддатлари (календар кунларида ҳисобланади)**

№	Лавозимлар категориялари	Йиллик узайтирилган меҳнат таътили (календаръ кунларда)	Маданият соҳасида кўп йиллик иш стажи учун ҳар беш йил учун 2 кун (8 кунгача)	12 ёшга тўлмаган икки ва ундан ортиқ боланинг ёки 16 ёшга тўлмаган ногиронлиги бор боласи бўлган ота-онадан бирига
1.	Мальмурий-бошқарув ходимлари	27	2-8	4
2.	Ўқув-ёрдамчи ходимлар	27	2-8	4
3.	Техник ходимлар	27	2-8	4
4.	Хизмат кўрсатувчи ходимлар	21	2-8	4
5.	Профессор – ўқитувчилар, жўрнавозлар	56	0	0
6.	Психолог	42	2-8	4

Изоҳ:

- Ўзбекистон Республикаси Вазирлар мажкамасининг 2023 йил 26 июнь №263-сон “Педагог ходимлар учун йиллик узайтирилган меҳнат таътили давомийлиги меъёrlарини белгилаш чора-тадбирлари тўғрисида”ги қарори асосида тузилган.
- Ушбу меъёrlарда келтирилган ходимларга йиллик узайтирилган меҳнат таътили учун ҳак тўлашда якшанба ва байрам кунлари инобатта олинмайди.

*Меҳнат экамоаси умумий йигилишининг
2023 йил “24” июн даги 01-сонли
баённомаси билан маъқулланган экамоа
шартномасига 4-илова*

**Тўлиқ моддий жавобгарлик ҳақида шартнома тузилиши лозим бўлган
ходимларнинг тоифалари рўйхати**

1. Кассир
2. Кутубхоначи
3. АКТ ходими
4. Ётоқхона комендантлари
5. Хўжалик ишлари бўлими ходими
6. Хайдовчилар
7. Архив ходими
8. Кадрлар бўлими ходими

*Меңнат жамоаси умумий йигилишининг
2023 йил "24" ичениб даги 01 -сонли
баённомаси билан маъқулланган жамоа
шартномасига 5-шлова*

**Махсус кийим, пойабзal ва бошқa шахсий ҳимоя воситаларини
бепул олиш хукуқини берадиган ишлар бўйича
касб ва лавозимлар рўйхати**

t/p	Бўлим ва ҳоказо	Касб, лавозимлар номи	Берилиши керак бўлган махсус кийим, пойабзal ва бошқa шахсий ҳимоя воситаларининг турлари	Ой ҳисобида кийилиш муддати
1	2	3	4	5
1	Техник хўжалик бўлими	Хожатхоналар фаррошлари	Калиш, резина кўлқоп, пахта, толали яктак (халат)	12 ой
2		Хоналар фаррошлари	Пахта толали яктак, (халат)	12 ой
3		Сантехника чилангани	Пахта толали костюм	12 ой
4		Саҳна ишчилари	Пахта толали костюм	12 ой
5		Ишчилар	Пахта толали костюм	12 ой
6		Дурадгор	Пахта толали костюм	12 ой
7		Пол артувчилар	Пахта толали яктак, (халат)	12 ой

*Меҳнат жамоаси умумий йигшишининг
2023 йил “Д” шонбаги 01-сонли
баённомаси билан маъқулланган жамоа
шартномасига б-илова*

**Гигиена воситаларини бепул олиш ҳуқукини берадиган ишлар бўйича
касб ва лавозимлар рўйхати**

T/p	Бўлим ва ҳоказо	Касб, лавозимлар номи	Берилиши керак бўлган гигиена воситаларининг турлари	Ой ҳисобида берилиш меъёри
1	2	3	4	5
1.	Техник хўжалик бўлими	Фаррош	Калиш, резина қўлқоп, пахта, толали яктақ (халат совун, парашок, хлорли тозалаш воситалари,	Талаб асосида
2.		Дурадгор	Совун, қўлқоп, аптечка, кўзойнак, респератор, махсус кийим	Талаб асосида

